

GLAS

umirovljenika

Glasilosindikata umirovljenika Hrvatske

Broj 265

ISSN 1849-7837 // Zagreb, siječanj 2019. // Godina XXV.

UVODNA RIJEČ

Draga Kolinda, hvala na torti

Piše: Jasna A. Petrović

Naša heroína, Predsjednica Republike Kolinda Grabar-Kitarović, Silvestrovo je provela obilazeći Dom za starije Sveta Ana u Zagrebu. Donijela im je košaru slatkiša, pića i kave, kao i tortu, a oni su joj uzvratili kulturno-umjetničkim programom. No, nisu umirovljenici samo recitali i pjevali. One pričljivije zanimalo je i hoće li se visoka gošća kandidirati za još jedan mandat, na što im je ona odgovorila: „Polako, korak po korak!”

Eto, prvi korak je učinjen, Predsjednica je umirovljenike nahranila kolačima.

Oni pak umirovljenici tanjega džepa, ohrabрили su se glasno pozaliti na niske mirovine, na što im je Predsjednica rekla da su „nešto malo rasle ove godine, ali ni izdaleka blizu kako bi mogle”. Šteta što u svoje noćne šetnje nije povela i ministre financija i mirovinskog sustava, jer oni tvrde suprotno – da su mirovine puno rasle prošlih godina, ali daleko više nego što bi mogle.

I tko je tu u pravu, Kolinda optimist ili Pavić pesimist? Jesu li mirovine mogle više rasti kako tvrde umirovljenici i Kolinda ili za rast malih mirovina nije bilo novaca, već samo za rast povlaštenih i velikih?

I tako bi nam Kolinda s tortom djelovala na toplinu oko srca, humano i sućutno, kad se ne bismo sjetili Marije Antoanete koja je isprva bila jako omiljena u narodu, dok za francuske revolucije nije platila danak svojoj rastrošnosti. Nabujaloj masi siromaha koji su kretali u osvajanje Bastille tražeći pravo na kruh, naivno je poručila preko dvorjana: „Ako nemate za kruh, jedite kolače!”

Život u paralelnom svijetu je značajka mnogih na vlasti. Tu nije riječ o urođenoj, već stečenoj bezosjećajnosti i bahatosti, kao prirodnom slijedu neprepoznavanja siromaštva i poniženosti. Kolinda za cijelog svog dosadašnjeg mandata nije niti jednom prihvatila prijedlog umirovljeničkih udruga da ih primi na razgovor na temu siromaštva starijih osoba, po čemu smo na vrhu EU ljestvice. Niti u prigodi 25. obljetnice Sindikata umirovljenika nije prihvatila dolazak umirovljeničkog izaslanstva.

Izgleda da nju, zaključujemo, zapravo ne zanimaju uvjeti života i dostojanstvo umirovljenika. Ona nije došla pitati kako živi dva posto bogatijih osoba starijih od 65 godina - jer samo ih toliko uspijeva dobiti i platiti smještaj u domovima umirovljenika. Ona nije otišla provesti noć po ulicama gdje sjenoviti sakupljači plastičnih boca i kopači po kontejnerima promiču sa svojim velikim torbama i vrećama, nije bila sa 52 posto onih s mirovinama nižima od 2.321 kune - što je hrvatska linija siromaštva.

Ne, nije. Kolindu su pitali na Silverstrovo zašto je došla kod umirovljenika u Svetu Anu, a ona im je odgovorila: „Htjela sam vidjeti kako vi tulumarite”.

Mala nada ostaje u srcima ostarjele četvrtine stanovništva. Podsjetimo, tijekom izborne kampanje, u novogodišnjoj noći Kolinda je slavila sa šatorasi u Savskoj 66 pod parolom „Branitelji i narod na ulici, a agresori i dezerteri u foteljama”. Uskoro su branitelji dobili bitno povećana prava i mirovine. Sada je došla kod umirovljenika, gdje su je dočekali s prigodnim transparentom na zidu: „Dobrota je jezik koji vide slijepi i čuju gluhi.” I donijela je tortu.

Hvala, draga Kolinda, na torti.

U OVOM BROJU:

ZAMRAČEN ROYALOV GUBITAK

Nacionalizacija privatnih dugova?

Hrelja protiv najniže mirovine!

INTERVJU: IVAN LOVRINOVIĆ

Drugi stup je fiktivna mirovinska štednja

NAPAD NA STARIJE VOZAČE

Žrtve, a ne krivci!

ISTRAGA

Kako udomiti stariju osobu

Vodič HZZO-a

info.HZMO

Poštarina plaćena HP-u d.d. u sortirnici 10200 Zagreb
Šalje: Sindikat umirovljenika Hrvatske,
Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2, 10 000 Zagreb

REGIONALNA KONFERENCIJA

Uloga sindikata u mirovinskim reformama – zanemarena

Na inicijativu Sindikata umirovljenika Srbije Nezavisnost, a u sklopu projekta „Na putu ka EU“ Regionalnog savjeta sindikata Solidarnost i Europske konfederacije sindikata (ETUC), 13. prosinca održana je u beogradskom Domu sindikata regionalna konferencija na temu „Uloga sindikata u reformama mirovinskih sustava i poboljšanju društvenog i materijalnog položaja umirovljenika u zemljama regije“. Odazvali su se predstavnici sindikata umirovljenika i središnjica iz Makedonije, Crne Gore, Republike Srpske, Slovenije, Srbije i Hrvatske, a kao gošća konferenciji je nazočila i Monika Kemperle, zamjenica predsjednika austrijskog sindikata umirovljenika.

Predstavnici sindikalnih središnjica su izložili situaciju u mirovinskim sustavima svojih zemalja. Nakon izlaganja i rasprave zaključeno je da sindikalne i umirovljeničke organizacije nisu sudjelovale u procesu reformi kao ravnopravni i relevantni socijalni partneri, a sve izmjene i dopune zakona donesene su bez konzultacija s njima ili njihovi stavovi nisu respektirani, što znači da su bili samo formalno uključeni u donošenje zakona o mirovinskom osiguranju. Također im nije omogućeno da kroz tripartitna ili bipartitna tijela ravnopravno sudjeluju u upravljanju fondovima, a u nekim zemljama su onemogućeni u tome, čime se krše norme koje se odnose na stečena prava umirovljenika i zadire u njihovu imovinu, a rezultat toga je nizak društveni i materijalni standard umirovljenika.

Treba težiti da vlade i nadležne institucije zemalja sudionica poštuju obvezu ravnopravnog sudjelovanja svih socijalnih partnera u reformama mirovinskog sustava, koje trebaju osigurati unaprjeđenje sustava obveznog mirovinskog osiguranja, bez eksperimentiranja sa II. stupom. Ako postoji zanimanje za III. stup, neophodno je detaljno zakonsko reguliranje dobrovoljnog mirovinskog osiguranja. Sindikati inzistiraju na povećanju realnih izvora prihoda za potrebe mirovinskog osiguranja i, ne nužno, sukcesivnom smanjivanju udjela u BDP-u i izdvajanjima za socijalna davanja iz proračuna, ali bez ugrožavanja položaja umirovljenika; s naglaskom na jačanju financijske discipline u naplati doprinosa.

Sudionici podržavaju inicijativu da FERPA (Europska federacija sindikata umirovljenika) postane ravnopravni član ETUC-a. Ovi zaključci će, zajedno sa programskim dokumentima usvojenim na posljednjem Kongresu FERPA-e i Zajedničkom izjavom s 8. Regionalne konferencije FERPA-e, biti osnova za zajedničke aktivnosti sindikalnih i umirovljeničkih organizacija s područja bivše države.

Željko Danijel Kovač

12. KONGRES SPI CGIL MARCHE

Talijani i Hrvati o socijalu i zdravlju

Na poziv generalnog tajnika talijanskog sindikata umirovljenika SPI CGIL regije Marche Elija Cerrija, predstavnici SUH-a regije Jug iz Zadra, Trogira i Splita sudjelovali su na 12. Regionalnom kongresu SPI-CGIL-a koji se 6. i 7. studenog održavao u gradiću San Benedetto del Tronto pored Ancone.

Tako su zajedno s predsjednicima zbratimljenih talijanskih podružnica iz Ancone, Pesara i Porta Sant'Elpidio, predsjednica NO SUH-a Split Marija Jankov, član Predsjedništva iz Splita Đorđe Barada te predsjednici podružnica Trogir i Zadar, Ivan Bakica i Nikola Škarica, raspravljali o važnim pitanjima iz sfere socijale i zdravstva, ali i drugih javnih usluga.

M. D.

NAPAD NA STARIJE VOZAČE

Žrtve, a ne krivci!

Mediji su se raspisali kako će stariji od 65 godina po novom Zakonu o sigurnosti prometa na cestama morati (ponovno) plaćati produženje vozačke dozvole, iako je sadašnje zakonsko rješenje posve transparentno i pravično, a to je da se liječnički pregled ne plaća temeljem dobi, jer to je onda diskriminacija, već temeljem zdravstvenog statusa neovisno o dobi. K tome, liječnički pregled ne pružaju nepoznati i u zdravstveno stanje pacijenta neupućeni stručnjaci medicine rada, već njegov ili njezin liječnik primarne zdravstvene zaštite.

Pa što se tu onda zbiva? Ako sve imamo uređeno, zbog čega Ministarstvo unutarnjih poslova, zajedno s auto-moto društvima i moćnim lobijem medicine rada čak treći puta u četiri godine uporno nastoji promjenama zakona uvesti plaćanje produženja vozačke dozvole za osobe starije od 65 godina. Pardon, sada 67 godina, jer su ipak uvažili da je to zakonska dob za umirovljenje.

Sindikat i Matica umirovljenika su zatražili da se hitno na 10. sjednicu Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe, koja je održana 18. prosinca 2018. godine, stavi na dnevni red pitanje plaćanja produženja vozačkih dozvola i osigura nazočnost predstavnika MUP-a. Zatraženo - učinjeno!

Josip Mataija i Vladimir Trivunović iz MUP-a uredno su se odazvali te objasnili zgranutim umirovljenicima da nije riječ samo o namjeri, već da je

tekst Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama već napisan i u redovitoj proceduri te da je u njemu predložena i odredba koja propisuje da vozači stariji od 67 godina moraju na obvezni liječnički pregled kod liječnika specijalista medicine rada, kako bi se utvrdilo ispunjavaju li i dalje zdravstvene uvjete potrebne za sigurno upravljanje motornim vozilom.

Europa kao krinka

„S medicinskog aspekta izvjesno je da s godinama opadaju refleksi, slabi vid, sluh i slično, stoga treba obaviti pregled kako bi se utvrdila sposobnost za vožnju“, rekao je policijski „zdravstveni“ stručnjak Mataija, a zatim, kao da je iščitavao iz socijalističkih plakata Auto-moto Saveza Jugoslavije, naglasio kako prema statističkim podacima za 2017. vozača starijih od 67 godina ima 212.000, a sudjelovali su u 11,7 posto prometnih nesreća, odnosno u 3.477 nesreće, od čega su uzrokovali 2.730 prometnih nesreća, što je otprilike 70 posto. I sa suzom u oku Mataija je rekao kako su u tim nesrećama smrtno stradale 24 osobe. Nije, međutim, koristio službene MUP-ove statistike koje svaki putnik namjernik lako nađe na web stranici tog Ministarstva, a u kojima stoji kako se od 2015. do danas udjel svih nesreća koje su skrivili vozači stariji od 65 godina nije bitno mijenjao te u 2017. iznosi 10,5 posto.

Mataija je izazvao smijeh nazočnih umirovljenika kad je ozbiljnim gardom naglasio kako je „cilj navedene zakonske izmjene približiti se Europi“. Spomenuo je primjer Mađarske koja ima drastičnije mjere, iako postoje i države koje nemaju na ovaj način propisan obavezan liječnički pregled za starije vozače, ali nije pritom naveo uobičajeni primjer Njemačke, jer, gle čuda, Njemačka, Belgija, Francuska i još poneka zemlja nemaju nikakvo dobno ograničenje za upravljanje motornim vozilima. I MUP-ovce osobito raduje što je „njihove prijedloge podržala medicinska struka“, umjesto da su priznali kako im zapravo pogoduju.

Gotovo je na rubu groteske bilo tvrđenje Mataije „kako je zamjetno da u Hrvatskoj ljudi teško sami priznaju da više nisu sposobni voziti i prestanu sudjelovati u prometu kao vozači, pa je potrebno uvesti takvu mjeru“. Dodao je kako razumije da je cijena tog pregleda problem i da vjeruje da će se pokušati naći rješenje da to ne bude na teret umirovljenika.

Umirovljenici oštro protiv

I dok je predsjednik Nacionalnog vijeća Ante Gavranović komentirao kako su starije osobe kao sudionici prometnih nesreća najčešće žrtve, a ne krivci, predsjednica Sindikata umirovljenika Hrvatske Jasna A. Petrović je dodala kako su umirovljenici nezadovoljni što njihovi predstavnici nisu uključeni u radnu skupinu za izradu Nacrta prijedloga zakona, već su popustili pritiscima tradicionalnog zdravstvenog lobija, osobito medicine rada. Petrović je naglasila kako je riječ o diskriminaciji, jer se bolest poistovjećuje sa starošću. Nadalje, ocijenila je kako se po treći put koristi prilika da se prilikom implementacije neke europske direktive u Zakon progura plaćanje zdravstvenih pregleda za starije vozače, a taj je prijedlog u interesu medicinskih lobija, te je jasno kako je tu jedini interes zarada liječnika medicine rada. Zapitala je prisutne MUP-ovce zbog čega potvrdu o zdravstvenom stanju pacijenta ne bi davao liječnik opće

prakse, koji dobro poznaje pacijentove boljke i terapije, već se pogoduje privatnim biznisima u zdravstvu, a riječ je o milijunima kuna.

Predsjednica Matice umirovljenika Višnja Fortuna ističe kako se tu radi o diskriminaciji i nametnutoj novčanoj obvezi te je podržala stav da to treba biti u domeni odgovornosti liječnika opće prakse. „Stariji vozači su cijeli život izdvajali za zdravstveni sustav i neće pristati na ovu izmjenu ni kada bi pregled bio besplatan, jer se radi o diskriminaciji“, zaključila je.

Zdenka Čuhnil je dodala kako su statistički podaci izvučeni iz konteksta i drugačiji dojam bi se stekao uvidom u potpunu statistiku, uključujući ostale starosne kategorije vozača i sudjelovanje u prometnim nesrećama. Istaknula je kako upravo vozači starije životne dobi čine najmanje prekršaja u prometu, jer poštuju prometne propise. Milan Tomičić je napomenuo kako su upravo mladi vozači veća opasnost u prometu zbog prebrze vožnje, dok su stariji češće žrtve u prometu. Umirovljenici neće prihvatiti ovaj prijedlog.

Biserka Budigam se kao psihologinja osvrnula na iznesene statističke podatke. Smatra kako nisu uvjerljivi niti dokazani. Istaknula je da umirovljenicima smeta izjednačavanje starosti s bolešću. Stava je kako ne treba uključivati medicinu rada te da u zakonskom prijedlogu nije navedeno koliko često će se nakon 67 godine ti pregledi morati obavljati, ili bi se i tu pogodovalo medicini rada pa da bude što češće.

Željko Šemper je dodao kako je ovo novi pokušaj dobne diskriminacije. Prema zakonskoj odredbi liječnik koji uoči određene zdravstvene probleme je dužan, uz upozorenje vozaču, obavijestiti policijsku upravu o promjeni zdravstvenog stanja vozača, neovisno o njegovoj starosnoj dobi, dakle i prije 67 godine.

Medicina rada opet jaše

Već i činjenica da su predstavnici MUP-a naglasili kako su u radnoj skupini za izmjenu ovog Zakona sudjelovali predstavnici MUP-a i Fakulteta prometnih znanosti, uz službenu podršku hrvatskih liječničkih udruga, daje dovoljno argumenata umirovljeničkim udrugama da se ozbiljno, glasno i javno usprotive uvođenju plaćenih zdravstvenih pregleda. Nije uopće u pitanju hoće li tih 450 kuna za pregled platiti netko drugi ili će se uvesti nekakav prihodovni ili imovinski cenzus, već je riječ o nepotrebnom guljenju umirovljenika i drugih starijih osoba. Zašto se to tvrdi? Poznata je situacija da liječnik primarne zdravstvene zaštite upozori svog pacijenta i njegovu obitelj kako dotični ne bi više trebao upravljati motornim vozilom, ali isti ode kod prve ordinacije medicine rada, plati tarifu i lijepo dobije potvrdu o zdravstvenoj sposobnosti za vožnju.

Predsjedavajuća, pomoćnica Ministra rada i mirovinskog sustava Melita Čičak zamolila je predstavnike MUP-a da prenesu nadređenima nezadovoljstvo umirovljenika te da će se pokušati organizirati sastanak u MUP-u. Završno je Jasna A. Petrović je zamolila nazočnog predstavnika Ministarstva zdravstva Tomislava Đidaru da o problematici obavijesti i nadležne u tom ministarstvu.

Istu priču, pod pritiskom istog nezasitnog zdravstvenog lobija, isti su policijski stručnjaci progurali još 2014. godine pod Kukuriku Vladom. Očito su umreženi lobiji i hobotnice vječni, samo se Vlade mijenjaju.

Hrelja protiv najniže mirovine

Hrvatska tipična penzionerska priča glasi ovako: „Imam 35 godina radnog staža i bio sam uvjeren da ću raditi sve do 65. godine, ali je firma najavila da će većinu nas otpustiti ako ne odemo u prijevremenu mirovinu. Tako sam dobio umanjenje od više od 20 posto. Mirovina iznosi 1.782 kune i sram me ikome reći koliko sam godina radio za socijalnu pomoć“, ovo je Ivanova priča o siromaštvu i poniženju.

Mladić iz malog slavonskog sela doživio je u zagrebačkoj firmi blistave trenutke, istina s malom plaćom građevinskog radnika, no dok je bilo snage radio je i popodne i vikendom, otkupio stan, sagradio malu kućicu na tazbini u Zagorju, gdje i danas sadi povrće i voće. Da toga nema, jedva bi i preživio. Njegov rođak Pero je također u istoj firmi ostvario 35 godina radnog staža, ali kako je otišao u mirovinu u dobi od 65 godina, priznata mu je najniža mirovina od 2.226,35 kuna. Da, tako je, i u međugeneracijskoj solidarnosti ima nepravde, pa upravo zbog toga se i zove solidarnošću.

Nepravедna solidarnost

No, hrvatski model minimalne mirovine je doista nepravedan, jer bi Ivan i Pero po modelu sličnom onome u većini europskih zemalja i kakvog već godinama u pregovorima preko Nacionalnog vijeća zagovara Sindikat umirovljenika Hrvatske, imali jednaku mirovinu utemeljenu na 35 godina radnog staža, bez odbitaka temeljem dobi. Kad je nešto toliko nisko da to treba zaštititi zajamčenom mirovinom, onda je to naprosto donja linija, granica minimuma. Ona je zamišljena kao redistribucija od osiguranika s višim prihodima prema osiguranicima s nižim prihodima, uzima bogatijima da bi dala siromašnijima.

Misle li tako i oni koji zastupaju umirovljenike u Hrvatskom saboru? Na žalost, jedini predstavnik Silvano Hrelja je na drugom čitanju paketa mirovinskih zakona u prosincu 2018. podigao cijelu pobunu zbog toga što je Ministarstvo rada i mirovinskog sustava djelomično prihvatilo prijedloge umirovljeničkih udruga da se promijeni formula minimalne mirovine. Učinili su to, međutim, gotovo kozmetički, odnosno, povećanjem aktualne vrijednosti mirovine za izračun minimalne mirovine za 3,13 posto, sa 63,61 na 65,60 kuna.

Hrelja je zagalamio: „Na mala vrata govorimo o povećanju najnižih mirovina 3,13 posto. Čekajte malo,

najniže mirovine su do 2007. bile računane na način da se prvih 30 godina staža imalo punu vrijednost, a iza toga polovicu manje. To je dogovor bez obzira koliko su ljudi uplatili. Osnovica je 63,61 kunu po godini staža za izračun. To je izraz solidarnosti u sustavu mirovinskog osiguranja. Jesmo li mi sjeli i dogovorili da ćemo to dignuti? Nemam problema sa pomoći ljudima koji imaju malu mirovinu, ali stavite imovinski i prihodovni cenzus. Nemojmo onima koji imaju mirovinu 50 kuna više od najniže, pljunuti u lice! Dignite mirovine ako treba i 30 posto, ali onima koji nemaju drugih izvora prihoda i imovine.“

Cenzusi, a ne godine

Ta bitka umirovljeničkog Superhika traje već niz godina, jer on smatra da Ivan iz uvoda priče ne bi smio dobiti najnižu mirovinu, jer ima kućicu povrh skromnog stana. I nije to samo Hrelja, već i njegova stranka. Godinama na Nacionalnom vijeću za umirovljenike i starije osobe, još iz vremena Mrišića, predstavnicima Matice umirovljenika koji su čelnici stranke HSU, čak i ministri objašnjavaju da je minimalna ili najniža mirovina kategorija socijalne solidarnosti unutar generacije, po europskoj definiciji i praksi. Njihova bitka protiv najsiromašnijih umirovljenika ne prestaje. Tako je Hreljin negdašnji zastupnik u Sa-

boru, Željko Šemper, i dalje predstavnik Matice umirovljenika u Nacional-

nom vijeću, u glasilu Matice

- Hrvatskom umirovljenič-

kom listu, odrješito napisao kako se na „so-

cijalni dodatak“ koji ide za najniže mi-

rovine potroši godišnje 1,6 milijardi

kuna, te ustvrdio da bi ona trebala

ići na teret socijalne skrbi, a ne mi-

rovinskog fonda! Tako kaže Superhik

ekipa Hrvatske stranke umirovljenika i drži

da bi taj novac trebalo potrošiti na popravak mi-

zernih obiteljskih mirovina. Kako li ti dečki sa saborskim sa-

dašnjim i budućim privilegiranim mirovi-

nama iskonski osjećaju odbojnost spram siromašnih!

I kako ne razumiju smisao javnog mirovinskog stupa koji i kroz najniže mirovine, obiteljske i invalidske, promiče unutargeneracijsku solidarnost i poštuje rad. Ali se zato Hrelja izborio za dvostruko više miro-

vine Royalovaca, ne postavljajući tamo prihodovni i imovinski cenzus. Na zdravlje vam bilo.

Jasna A. Petrović

Nacionalizacija privatnih dugova?

Zašto HZMO tvrdi da je Royalovci ne primaju „doživotnu otpreminu“ prema posebnim propisima, kada je to jasno i pravnom pripravniku?

Gdje je nestao Royal? Izgubio se u statistikama Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje? Ma koliko to zvučalo apsurdno, upravo je tako. Razlog zašto se podaci o isplati države zaostalih naknada te budućih rata takozvanih dokupljenih mirovina ne navode u službenim Statističkim informacijama HZMO-a je druge naravi. Predstavnici umirovljenika u Upravnom vijeću HZMO-a su na 21. sjednici od 9. studenoga postavili zahtjev da se retroaktivne i redovite takozvane dokupljene mirovine iskažu u tablici mirovina prema posebnih propisima.

Iako je temeljem izjava stručnjaka iz mirovinskog sustava posve jasno da je riječ o davanjima temeljem posebnog propisa, doživotna otpremnina, odnosno dokup mirovine unesen je pravno Zakonom o doživotnoj otpremnini odnosno dokupu mirovine (NN 153/2013), a poče-

la se provoditi još 1990. godine od strane privatnog trgovačkog društva *Royal međugeneracijska solidarnost d.d.*, kojemu je to bila djelatnost, ali bez odgovarajućih dopusnica HANFA-e. Ugledni većinski vlasnik Ivo Bulaš optužen je da je prevario više od 4.000 umirovljenika, a on je hladno i smireno odgovorio kako jednostavno nisu više mogli poslovati. I dok u pravno i ekonomski uređenim zemljama takve mirovine imaju osiguranje te osiguravatelji isplaćuju gubitke, pohlepni vlasnici propalih firmi bi bili optuženi od strane državnog odvijetništva i završili bi u – reštu.

Ne i kod nas. Da bi dao svoj glas prošlom proračunu, Silvano Hrelja je istrgovao s Plenkovićem da država preuzme dugovanja privatne firme Royal,

čiji je ukupni trošak prema navodima medija oko 130 milijuna kuna. Sitnica, zar ne? Ne bi li bilo bolje ne pokrivati propuste privatnih poduzetnika, već onima s mirovinom ispod 1.000 kuna (173.000 osoba) isplatiti povišicu, pa makar jednokratno za Božić i ogrjev po 750 kuna svakome (točno toliko bi dobili)?! No, prema provjerenoj formuli vladanja ove Vlade kako bogatima treba dati, a siromašnima uzeti, oni su to dali Royalovcima i Hrelji.

I što se onda desi? Umirovljenički predstavnici dobiju pisani odgovor HZMO-a s potpisom pomoćnika ravnatelja Ive Bulaje kako je člankom 13. gore spomenutog Zakona o doživotnoj otpremnini naglašeno da je riječ o umirovljenicima koji su ostvarili mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju. Točno, no ovo što im se isplaćuje je regulirano posebnim propisom i ide na račun svih uplatitelja mirovinskog doprinosa i poreza. Telefon Sindikata umirovljenika često nazivaju umirovljenici s pitanjem je li Royalov Bulaš pod istragom, pitaju gdje su završili i završavaju novci koje prema potpisanim ugovorima Royalu uplaćuju razne javne firme i institucije za dokup mirovina, te hoće li i mogući gubitak obveznih mirovinskih fondova drugog stupa također po istom receptu pokrivati svi porezni obveznici, pa i oni najsiromašniji? Očito ova priča koja je presedan i po tome što je retroaktivno propisala prava i „povrat“ neisplaćenih naknada, kreće prema svojevrsnoj nacionalizaciji štete. A to započinje „nevidljivošću“ u statistikama...

IZ STUPA U STUP

Dodaci na mirovinu u roku od 90 dana

„Cjelovita mirovinska reforma“ je gotova, a paket novih mirovinskih zakona donio je nekoliko bitnih promjena. Tako je ispod radara prošla odredba, koja se tiče svih koji su već u mirovini, a rođeni su nakon 1962. te su bili obvezni uplaćivati doprinose u dva mirovinska stupa. Naime, odredbama novog ZOMO-a, koji je u primjeni od 1. siječnja, oni kojima je to povoljnije moći će se opredijeliti na ponovni izračun mirovine, kao da su bili osigurani samo u prvom stupu.

„Ocijenjeno je da će u odnosu na postojeća prava primjena predložene odredbe ZID ZOMO-a iziskivati dodatna financijska sredstva u iznosu od 8,4 kuna u 2018. godini, 179 milijuna kuna u 2019. i 238,3 milijuna kuna u 2020. godini“, kažu iz HZMO-a.

Tako će svi koji imaju staž s povećanim trajanjem moći u roku od 90 dana od stupanja na snagu novog ZOMO-a, a to je najkasnije do 31. ožujka 2019., moći podnijeti zahtjev

za određivanje mirovine kao da su bili obvezno osigurani isključivo u obveznom mirovinskom osiguranju generacijske solidarnosti, a mirovina će im se obračunavati „tako da se osobni bodovi pomnože s mirovinskim faktorom i aktualnom vrijednošću mirovine. U ovako određenu svotu mirovine uračunava se dodatak na mirovinu određen na način i pod uvjetima propisanim Zakonom o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju“.

Također će oko 600 ljudi kojima je mirovina određena prema članku 91. ZOMO-a te primatelji invalidske mirovine, koji su također uplaćivali doprinose u dva mirovinska stupa, imati pravo na dodatak od četiri do 27 posto (ovisno o tome kad je korisnik otišao u mirovinu), ali ne retroaktivno, već samo na osnovnu mirovinu od 1. siječnja 2019. godine, uz uvjet da je mirovina već u isplati.

Milan Dalmacija

Jasna A. Petrović

Drugi stup je fiktivna mirovinska štednja

➤ **Poznati ste kao borac protiv financijske mafije, a osobito za reformu II. obveznog mirovinskog stupa. Kako ocjenjujete učinjene promjene u tom segmentu u okviru najnovije mirovinske reforme?**

Ne radi se tu o nikakvoj reformi mirovinskog sustava, već o obrani pod svaku cijenu drugoga mirovinskog stupa i interesa obveznih mirovinskih fondova i banaka koje su njihovi vlasnici. Godišnje za isplatu mirovina treba 39 milijardi kuna, a od doprinosa se skupi samo 21 milijarda kuna, dok se za 18 milijardi kuna država mora zaduživati. Svi znaju da za jednog umirovljenika radi 1,12 radnika, da se radno aktivni građani i dalje iseljavaju. Dakle, mirovinski sustav je ugrožen, a nedavna „reforma“ je predstava za građane da se pokaže da se nešto radi.

Ključna rješenja su u visokim stopama rasta BDP-a i povećanju nataliteta i zaustavljanju iseljavanja. Nijedno od spomenuta tri rješenja nismo vidjeli u prijedlogu mirovinske „reforme“.

Kao što rekoh jedini pravi cilj je bio zaštita interesa obveznih mirovinskih fondova (OMF) i banaka. OMF-ovi sada upravljaju s oko 96 milijardi kuna i ne žele se odreći te ogromne financijske moći, jer se upravo iz tih sredstava kreditira država za nedostajući dio mirovina na godišnjoj razini: oko 18 milijardi kuna.

I tako iz godine u godinu OMF-ovi posuđuju novac državi uz visoke kamate od šest posto, a država mora naći načina da prikupi dovoljno novca da to sve skupa vraća. Naravno, jedini efikasan način da prikupi ta novčana sredstva jest da nam podiže postojeće ili izmišlja nove poreze. Sva filozofija postojećeg drugog mirovinskog stupa svodi se na to da nam država kroz taj stup želi pomoći da se povećaju mirovine, ali to opet financiraju ti isti građani (radnici) plaćajući poreze. Slikovito rečeno, da bi nam u desni džep stavila mirovinu, država nam prethodno iz lijevog džepa uzima novac.

Od sadašnjeg sustava jedino profitiraju društva za upravljanje mirovinskim fondovima koja su od osnutka do sada zaradila na upravljanju i naknadama oko osam milijardi kuna. Nitko drugi nije zaradio, iako se u medijima stalno tvrdi da su prinosi, odnosno zarade odlični.

Zato stalno ponavljam da je drugi stup nepotreban i štetan, pa ga treba transformirati. Hrvatska je jedina zemlja u Europi koja još uvijek ima takav drugi stup. Ako bi se građani odlučili prebaciti svoj novac iz prvoga u drugi stup tada bi se javni dug države s oko 80 posto BDP-a smanjio na oko 55 posto, što bi Hrvatsku dovelo u znatno povoljniju poziciju.

Drugi stup povećava javni dug

➤ **Procjena je kako je gubitak javnih financija zbog tranzicijskog troška uvođenja drugog stupa prešao samu vrijednost kumulirane virtualne štednje. Naime, ako je tranzicijski trošak najmanje 2,7 posto BDP-a godišnje, proizlazi kako je u posljednjih 16 godina taj trošak teretio Hrvatsku s više od 120 milijardi kuna. I još nešto, od 2002. godine kad je ovakav drugi**

Prof. dr. sc. Ivan Lovrinović, profesor je na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu i nositelj kolegija „Monetarna politika“ i „Međunarodni financijski menadžment“ te od 2016. godine zastupnik u Hrvatskom saboru kao predsjednik stranke Promijenimo Hrvatsku. Nema stručnijeg i borbenijeg sugovornika o drugom mirovinskom stupu, no rijetko ga se vidi i čuje zbog sve izraženije blokade medija sufinanciranih od strane financijske industrije.

stup uveden, udjel javnog duga u bruto domaćem proizvodu je više nego udvostručen. Kakvo rješenje Vi predlažete?

Dobro ste uočili da je drugi mirovinski stup otkako je uveden povećavao javni dug. Od 96 milijardi kuna imovine kojom raspolažu OMF-ovi skoro 70 milijardi kuna se odnosi na državne obveznice. Dakle, obvezni mirovinski fondovi koji upravljaju sredstvima iz drugoga stupa su kreditori države u iznosu 70 milijardi kuna, a država im je kao protučinidbu dala svoje obveznice. To znači da OMF-ovi nemaju u svojim „rukama“ novac, već obične papire države (obveznice), na temelju kojih se ona obvezuje da će im isplatiti novac po dospeljima tih obveznica. Prema tome, svakome treba biti jasno da tu nema novaca, pa niti štednje. To je fiktivna štednja i ta se istina skriva od građana. Ako je to štednja, pokušajte ju onda ponuditi banci kao zalog kod uzimanja kredita?!

Zato govorim da je drugi mirovinski stup obmana i moramo to riješiti. Ako bi se nastavilo s ovim modelom, za nekoliko godina OMF-ovi bi imali imovinu veću od prihoda državnog proračuna. Tu se jasno vidi da financijska oligarhija u Hrvatskoj želi pod svaku cijenu zadržati postojeći sustav, kako bi sačuvala izvor svoje moći da može i državi i nas držati u šaci.

Stranka Promijenimo Hrvatsku odlučna je promijeniti ovaj štetan model. Kada dođemo u situaciju obnašati vlast voljom građana, odmah ćemo im ponuditi slobodu izbora o tome hoće li svoj novac prebaciti u prvi stup međugeneracijske solidarnosti koji je obveza i za koji bi jamčila država ili bi ga prebacili u dobrovoljni stup. Politiku ulaganja dobrovoljnih fondova u novom

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske

Za izdavača: Jasna A. Petrović, glavna i odgovorna urednica

Uređuje: Uredništvo

Adresa Uredništva: 10 000 Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.

Info: telefon/fax: 01/4655 146; 01/4635 202

E-mail: suh@zg.t-com.hr; Web stranica: www.suh.hr

Grafički urednik: Zvonko Petrinjak

Tisak: 5. BOJA, Odra, 10020 Novi Zagreb

Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20. 2. 1996. glasilo SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13 Zakona o porezu na promet, oslobođen obveza plaćanja poreza na promet.

Cjenik oglasnog prostora (glasilo SUH-a i web stranica www.suh.hr): za jednu stranicu 4.000 kn; za pola stranice 3.000 kn i za četvrtinu stranice 2.000 kn.

ja, tog novca nema

sustavu trebalo bi liberalizirati, ali za njih ne bi jamčila država; što je sasvim u skladu sa slobodom izbora stupnja rizičnosti.

Naime, naša stranka se zalaže za mirovinski sustav u kojem će biti samo dva stupa; prvi – obvezni i drugi – dobrovoljni. Građanima bi trebalo dati slobodu da u roku pola godine odluče gdje će svoja sredstva iz sadašnjeg drugog stupa prebaciti. Taj novac je naš i nitko nam ga ne smije uzeti. Mi sada imamo praktično dva obvezna mirovinska stupa; prvi i drugi, dok je tek treći dobrovoljan. Vidite da to nije niti logično, a kamoli isplativo i uspješno.

Pametne zemlje prepoznale obmanu

➤ **Zašto je većina zemalja koje su pod pritiskom Svjetske banke uvele obvezni drugi stup od toga odustala, pa čak i Bugarska i Rumunjska, uz već prijašnje izlaske Poljske, Mađarske i Slovačke? Zašto hrvatski mediji šute o tragičnim posljedicama ovakvog financijskog rašomona?**

Sve zemlje koje ste nabrojali uistinu su odustale, a neke poput Slovenije, Češke, pa čak i Srbije o tome nisu htjele niti čuti, jer su shvatile da je to obmana. Kod nas su mediji odavno izgubili status neovisnosti, prije svega jer njihov opstanak ovisi o financiranju odnosno oglašavanju, a OMF-ovi imaju novca. Postoje i novinari i takozvani nezavisni ekonomisti koji su uvijek u pripravnosti uskočiti u određeni medij i dezinformirati građane o mirovinskom sustavu, preciznije drugom stupu.

No, drago mi je da građani sve više uviđaju i shvaćaju da je sve to prevara i da je drugi stup pravi izvor destabilizacije mirovinskog sustava. Kada sam prije dvije i pol godine ušao u Sabor i o tome počeo prvi govoriti mediji su me zakucali na zid. Nisu me uspjeli zaustaviti i tako smo temu koja je bila zabranjena nametnuli kao bitnu. Posebno želim naglasiti da su neke stranke koje se predstavljaju kao umirovljeničke radile i rukama i nogama da se prije 17 godina uspostavi ovaj loš sustav, a i sada ga brane i iza kulisa podržavaju i ovu Vladu i menadžere mirovinskih fondova.

Želimo zaštititi mlade ljude koji uplaćuju u mirovinski sustav kao i umirovljenike koji ga aktivno koriste i od toga nećemo odustati. Za to nam je potrebna puno veća podrška građana na izborima.

➤ **Šuti se i o promašenim investicijama obveznih mirovinskih fondova. Imat li saznanja koliki je iznos gubitaka četiriju obveznih mirovinskih fondova zbog odluke da investiraju u dionice raznih tvrtki (Ingra, Quaestus, Jadran d.d. Crikvenica, Nexe, Magma, Credo banka, Luka Ploče, Agrokor, Dalekovod itd.)? Poznato je jedino da je HANFA objavila kako je evidentiran dug iz Agrokoru od oko 800 milijuna kuna. Kojim podacima Vi raspolažete?**

Nema sređenih podataka o tome koliko su obvezni mirovinski fondovi izgubili ulažući u dionice ili obveznice navedenih poduzeća i nekih drugih. Ono što sigurno znam jest da su samo u sustavu Agrokoru izgubili 801 milijun kuna, a taj podatak mi je pismeno potvrdila HANFA na moj pismeni zastupnički zahtjev. Očito su ti gubici, koji se skrivaju i kojih nema u godišnjim izvještajima OMF-ova, veliki i javnost o tome ne zna ništa. Svatko tko uplaćuje u OMF-ove morao bi krajem godine dobiti precizan i detaljan izvještaj što se radi s njegovim novcem i koliko se zarađuje, a koliko gubi. Razbahatilo se to društvo s našim novcem.

Papiri koji glume štednju

➤ **Mlađe građane osobito zanima postoji li uopće novac iz drugog stupa ili je on samo virtualne naravi? Pod kontinuiranom propagandnom kampanjom hrvatske financijske industrije oni čvrsto vjeruju da je riječ o njihovoj privatnoj imovini, privatnoj štednji. Što biste im odgovorili?**

Kao što sam rekao maloprije, u drugom stupu nema novca. Preciznije, od ukupne imovine koja iznosi oko 96 milijardi kuna ima svega oko 1,8 milijardi kuna u novcu. Obveznica države ima oko 70 milijardi te oko 20 milijardi kuna domaćih i inozemnih dionica te obveznica domaćih poduzeća. Dakle, samo papiri. Ako je štednja, pokušajte ju podići, oročiti ili založiti kod banke ako hoćete uzeti kredit!

Po sadašnjem modelu, nakon usvajanja zakona neposredno prije Nove godine, kada netko bude odlazio u mirovinu, a bio je član drugoga stupa, njegova sredstva prelaze u mirovinsko osiguravajuće društvo koje njima raspolaže svojom voljom. To nije osobna privatna imovina kako se misli. Ono što se posebno skriva jest činjenica da ako netko nakon dvije-tri godine umre i od akumuliranih sredstava isplati mu se samo oko 30 posto, ostatak se ne isplaćuje bračnom drugu ili djeci, već ostaje vlasništvo mirovinskog osiguravajućeg društva. K tome, samo je jedno mirovinsko osiguravajuće društvo u Hrvatskoj i njegovi su vlasnici odnedavno Slovenci!

Mislim da će mnogi pobjesnjeti kada ovu pročitaju, jer im nitko o tome nije ništa rekao. Stranka Promijenimo Hrvatsku odlučna je stati u kraj netransparentnosti i skrivanju istine.

Kasica-prasica vladajućih

➤ **Od kakve je važnosti hitna reforma drugog mirovinskog stupa za sadašnje umirovljenike, jer to i njima samima najčešće nije jasno?**

Vidite, nedavno je usvojen zakon o mirovinskom sustavu kojim je zadržan drugi stup, jer se građanima koji su u njemu, da ne bi digli bunu, obećalo od strane države doplatiti 20 posto da ne budu diskriminirani u odnosu na one koji su samo u prvom stupu. Tko će to platiti; odakle novac za to? Pa to će bankama platiti sami građani putem poreza, a da toga sada nisu niti svjesni.

Stoga je nužna prava reforma mirovinskog sustava u kojem će postojati samo dva stupa: obvezni i dobrovoljni, uz prethodnu slobodnu odluku svakoga umirovljenika u koji od njih prebaciti sredstva iz sadašnjeg drugog stupa. Uvjeren sam da će to listom biti u prvi stup za koji jamči država. To će građanima donijeti veću sigurnost, a državi smanjiti javni dug. Budimo otvoreni i recimo da je drugi stup često puta bio kasica-prasica vladajućih stranaka koje su u skladu sa svojim interesima i ortočkim vezama financirale našim novcem problematične firme.

Vrijeme je da kažemo dosta i uspostavimo transparentan i održiv mirovinski sustav koji će služiti građanima u trećoj dobi, a ne interesnim skupinama.

Jasna A. Petrović

Kako udomiti stariju osobu

Na spomen riječi „udomljavanje“, najčešće se misli na potrebu pružanja adekvatne skrbi djeci, no isti pojam se koristi i za pružanje skrbi odraslim, napose starijim osobama. Iako to nije najuvrženiji oblik smještaja, jer su domovi umirovljenika mnogo traženiji među populacijom treće životne dobi, u Hrvatskoj postoji velik broj obitelji koji se bavi isključivo udomljavanjem starijih osoba. Prema registrima Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, ukupno su u udomiteljske obitelji smještene 6.393 osobe, od čega je 2.411 starijih od 65 godina, što čini 37,7 posto udjela. Oni su bili smješteni u 1.474 udomiteljske obitelji za odrasle i starije osobe, koje čine 50,7 posto od ukupnog broja svih udomiteljskih obitelji u RH.

„Udomiteljstvo je oblik pružanja socijalne usluge smještaja djetetu ili odrasloj osobi koju pruža udomitelj sa svojom obitelji ili udomitelj koji živi sam. Socijalna usluga smještaja u udomiteljsku obitelj osigurava se odredbama Zakona o socijalnoj skrbi sukladno kojem se socijalna usluga smještaja može pružati kao privremeni ili dugotrajni smještaj“, kažu u MDOMSP-u.

Nove odredbe na snazi

No, ovo područje skrbi regulira i Zakon o udomiteljstvu, čija je nova verzija na snazi od 1. siječnja 2019. Njime je propisano da udomiteljske obitelji pružaju udomiteljsku skrb ili djeci ili odraslim osobama, osim u slučajevima propisanim Zakonom, te svi udomitelji koji pružaju skrb odraslim osobama mogu isto pružiti i starijim osobama. Dugotrajni smještaj se priznaje korisnicima kojima je tijekom duljeg vremenskog razdoblja potrebno osigurati intenzivnu skrb i zadovoljavanje drugih životnih potreba, odnosno osobama s invaliditetom tjelesnim, mentalnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjem, ovisno o dobi, vrsti i stupnju oštećenja i to kada nije moguće osigurati skrb u obitelji pružanjem odgovarajućih izvaninstitucionalnih usluga, kao i osobi nesposobnoj za rad koja se nalazi u posebno teškim životnim prilikama koje se ne mogu otkloniti primjenom drugih prava iz socijalne skrbi ili na drugi način. Duljina trajanja takvog smještaja

ovisi o potrebama korisnika i rasporedu udomiteljskih obitelji.

Oni koji su potpisali ugovore o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju te ugovornu zajednicu života nemaju pravo na dugotrajni smještaj. Takve osobe se ne evidentiraju kao osobe za koje skrbi udomitelj. Iz Ministarstva

potvrđuju da se „radi zaštite korisnika i onemogućavanja manipulacije njihovim nekretninama uslijed njihovog narušenog zdravstvenog stanja ili druge teške životne situacije zabranjuje da pravna osoba ili fizička osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi smije s korisnikom kojem pruža socijalnu uslugu sklopiti ugovor o otuđenju ili opterećenju nekretnine korisnika“, a isto ne smiju potpisati niti srodnici do drugog stupnja, bračni i životni partneri udomljene osobe i udomitelja. Svi takvi ugovori se smatraju ništavnima.

Privremeni smještaj u kriznim situacijama traje najviše šest mjeseci i priznaje se odraslim osobama kojima je ugrožen život, zdravlje i sigurnost uslijed bolesti, nemoći, ovisnosti ili socijalne isključenosti.

Udomiteljstvo kao zanimanje

Novim odredbama Zakona, udomiteljstvo je postalo i zanimanje, kojeg može obavljati osoba koja nije u radnom odnosu, ne obavlja samostalnu registriranu djelatnost obrta ili slobodnog zanimanja ili drugu samostalnu djelatnost i koja je najmanje šest mjeseci pružala uslugu kao tradicionalni udomitelj, pruža uslugu smještaja za četvero odraslih korisnika istodobno, ima prebivalište na po-

dručju jedinice područne (regionalne) samouprave, za koju je mrežom socijalnih usluga utvrđena potreba za obavljanjem udomiteljstva kao zanimanja i koja je izabrana od strane Povjerenstva za izbor udomitelja za obavljanje udomiteljstva kao zanimanja.

Također, udomitelj ili član obitelji udomitelja moraju imati vlastita sredstva za uzdržavanje i to za 70 posto viša od zajamčene minimalne naknade, odnosno najmanje 1.564 kune za udomitelja - samca ili 816 kuna za svakog člana obitelji udomitelja.

„Također je osigurana mogućnost obavljanja udomiteljstva kao zanimanja nezaposlenim udomiteljima kojima se po prvi puta uz naknadu osiguravaju i doprinosi za obvezna osiguranja. Kako bi se postigao veći stupanj kvalitete planiran je veći opseg ciljanih edukacija, kao i veći stupanj podrške u koju će biti uključeni centri za socijalnu skrb i pružatelji socijalnih usluga čime će se osnažiti udomiteljske obitelji u svrhu unapređenja kvalitete ove usluge“, kažu u MDOMSP-u.

Sve kriterije provjerava Centar za socijalnu skrb, koji odlučuje i o tome ima li netko pravo na udomiteljsku skrb ili nema. U njihovoj nadležnosti je praćenje pružanja usluge smještaja u udomiteljskoj obitelji, a samim time i eventualnih zlouporaba, zanemarivanja ili nasilja nad korisnicima. Takve slučajeve po prijavi provjeravaju viši inspektori MDOMSP-a, koji donose rješenje o otklanjanju nepravilnosti u određenom roku. A ako udomitelj ne postupi po naređenim mjerama, inspektori će obavijestiti nadležni CZSS da preispita dozvolu za obavljanje udomiteljstva. Ako inspektor posumnja da je počinjen prekršaj ili kazneno djelo, može podnijeti optužni prijedlog radi pokretanja prekršajnog ili kaznenog postupka.

Konačno je krenulo! Mogućnost profesionalizacije udomiteljstva će ojačati interes za otvaranje novih radnih mjesta u sektoru socijalnih usluga, ali prije svega i povećanje kapaciteta za smještaj starijih osoba u uvjetima izostanka sustava hospicija i vrlo slabe palijativne skrbi. Ono što je i dalje upitno jest kapacitet nadzora, jer na razini Hrvatske postoji samo deset socijalnih inspektora, a legalnih i ilegalnih smještaja na desetke tisuća.

Milan Dalmacija

Pero je ugovor potpisao na ulici – i umro

Svake godine stotine ljudi prijavi prijevaru ugovorom o dosmrtnom uzdržavanju. Većina građanstva niti danas, nakon što je ne tako davne 2006. godine u Zakon o obveznim odnosima, posve bespotebno i opasno, uveden institut dosmrtnog uzdržavanja, ne razumije razliku između ugovora o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju. I naš Pero iz priče bi prijavio prijevaru da je stigao, no on je nije stigao podnijeti, jer je preminuo točno dva sata nakon potpisivanja ugovora sa susjedom.

Petar je imao kuću, vikendicu, klet, vinograde. Posve jasno da su se mnogi zainteresirali da ga prihvate na izlasku iz bolnice, gdje je tjednima boravio zbog moždanog udara. Nekolicina zainteresiranih sa susjedom na čelu, koja ga niti jednom nije posjetila u bolnici, dovezla ga je iz bolnice, stavila mu pelenu, i odmah ga posjela u automobil i odvela ravno javnom bilježniku. Dovedli su ga na parking u Novom Marofu, pred zgradu u kojoj ured ima javna bilježnica. Petar nije bio u stanju popeti se do njezina ureda. Nema problema, spustila se bilježnica do automobila. Samo jedan potpis, da ne umre prije. Petar prvo nije htio potpisati, no tako na ulici, pod pritiskom susjede i bilježnice, ipak je potpisao, ni sam ne znajući što.

U roku od dva sata Petar je preminuo, a ona naslijedila sve što je on stjecao cijeli život. Njegova „uzdržavateljica“ Božena tvrdi da je Pero bio svjestan svega, jer inače ne bi javna bilježnica pristala da potpiše ugovor, jer bi to bilo krivično djelo. „Bilježnica ga je tamo na ulici lijepo pitala kako se zove i da li on zna tko sam ja, na što je on odgovorio - da“, zaključila je Božena, opravši se bilježnicom.

Točno, od javnih bilježnika se ne bi trebalo očekivati da solemniziraju ugovore o uzdržavanju od polumrtvih primatelja uzdržavanja, koji se nerijetko potpisuju na krevetu, u automobilu, na ulici, pa čak i kod pismenih ljudi tek otiskom palca. Biznis je u pitanju, cijela industrija lešinarenja. Na žalost, upravo bilježnici bi trebali biti na strani slabijih i ugroženijih, a ne na strani predatora koji ih angažiraju na besramne zadaće.

Hrvatska javnobilježnička komora prima brojne prigovore protiv svojih članova, no ništa ne poduzima kako bi spriječila prljavi biznis. Uvijek je u pravu bilježnik, i, u ovom slučaju – preživjeli svjedok koji time i sebe pokriva.

ZOVITE PRAVNO SAVJETOVALIŠTE

Tel. 01/4615-797

E-mail: pravo.suh@gmail.com

Pošta ili osobni dolazak: Sindikat umirovljenika Hrvatske, Trg kralja Petra Krešimira IV. 2, 10 000 Zagreb

PALAC PROTIV PAMETI

S.B. iz Rijeke potpisao je 19. siječnja 2005. ugovor o dosmrtnom uzdržavanju s A.A.V. iz Velike Gorice. Nakon tri mjeseca, S.B. je preminuo u psihijatrijskoj ustanovi, a A.A.V. je preuzela njegove nekretnine. No, nećakinja preminulog, S.R. pokrenula je sudski postupak tvrdeći da njen stric nije bio sposoban rasuđivati prilikom potpisa ugovora, što je pokušala dokazati tvrdnjom da ugovor nije potpisan vlastoručno, već otiskom prsta. Sudski vještak je utvrdio kako je stric bio gotovo potpuno svjestan situacije i odredbi ugovora. Županijski sud u Rijeci potvrdio je prošle godine presudu Općinskog suda u Velikoj Gorici, kojom ugovor nije proglašen nevaljalim, ali se nekretnine iz ugovora uključuju u ostavinsku masu S.B. te se po pravomoćnosti te presude u zemljišnim knjigama treba izvršiti povrat u prijašnje stanje, a A.A.V. treba nadoknaditi S.R. troškove sudskog postupka.

TKO DAJE, A TKO PLAĆA?

B.D. je s A.D. potpisao ugovor o dosmrtnom uzdržavanju 28. srpnja 2010. No, A.D. se, kao primatelj uzdržavanja, predomislio i odlučio sklopiti Sporazum o raskidu ugovora o dosmrtnom uzdržavanju, što je i učinio 31. siječnja 2011. Kako je B.D. već prebacio imovinu A.D. na sebe, ovaj ga je odlučio tužiti. Sporazumom je dogovoreno da će se tužba povući, a da će B.D., kao davatelj uzdržavanja, snositi sve troškove vraćanja zemljišno-knjižnog stanja kako je prethodilo dosmrtnom ugovoru. U međuvremenu A.D. umire, a B.D. tuži njegovu kćer zbog povrata poreza na nekretninu na koju se trebao upisati. Trakavica će potrajati, jer je spor vraćen na početak, zbog toga jer je prvostupanjski sud propustio utvrditi je li prijenos prava vlasništva nad imovinom iz ugovora o dosmrtnom uzdržavanju u zemljišnim knjigama zabilježen prije ili nakon objere sporazuma o raskidu toga ugovora. O tome, naime, ovisi tko će kome uplatiti 10 i pol tisuća kuna poreza i kamata.

Šest mjeseci staža po djetetu!

Već godinama ženske i umirovljeničke udruge zagovaraju potrebu uvođenja svojevrsne kompenzacije za roditeljni i roditeljski dopust, kako je to uvriježeno u većini europskih zemalja. Taj engleski „crediting“, odnosno priznavanje niže plaćenih razdoblja za vrijeme skrbi za dijete, uobičajena je mjera za smanjivanje rodnog jaza u mirovinama. Hrvatska je bila udaljena od takve ideje, no u završnoj fazi najnovije mirovinske reforme ministar Marko Pavić je najavio uvođenje takozvanog dodatnog staža.

U članku 32.a novog Zakona o mirovinskom osiguranju (ZOMO) u prvom stavku se navodi kako roditelju – i to izričekom majci ili posvojiteljici koja ostvaruje pravo na mirovinu prema ZOMO-u ili prema drugim posebnim propisima, u obveznom mirovinskom osiguranju generacijske solidarnosti u ukupni mirovinski staž za određivanje mirovine stvarno izvršenom mirovinskom stažu dodaje se i razdoblje od šest mjeseci za svako rođeno ili posvojeno dijete. Nadalje, majci ili posvojiteljici kojoj se u obveznom mirovinskom osiguranju generacijske solidarnosti mirovina odre-

đuje kao osnovna mirovina prema članku 91. stavku 1. ZOMO-a, razdoblje od šest mjeseci za svako rođeno ili posvojeno dijete dodaje se na dio mirovine koji pripada za mirovinski staž ostvaren prije, odnosno nakon uvođenja obveznog mirovinskog osiguranja individualne kapitalizirane štednje, ovisno o tome u kojem je razdoblju izvršen pretežiti staž.

Novost je i izostanak diskriminacije očeva, jer se propisuje da, ako je umjesto majke ili posvojiteljice dodatni roditeljni dopust prema propisima o roditeljnim i roditeljskim potporama, koristio otac ili posvojitelj djeteta, pri ostvarivanju prava na dodani staž u trajanju od šest mjeseci dodat će se u ukupni mirovinski staž za određivanje mirovine ocu djeteta, ako je koristio pretežni dio dodatnog roditeljnog dopusta. Ispravno je naznačeno kako pravo na dodani staž ne ostvaruje roditelj kojemu je

oduzeta roditeljska skrb. Radi zaštite obiteljskih umirovljenika, koji su poglavito žene, nove odredbe primjenjuju se na člana obitelji osiguranika koji nakon stupanja na snagu novog ZOMO-a ostvari obiteljsku mirovinu nakon smrti osiguranika.

Kompenzacijske mjere za neplaćeni rad žena za skrb o djeci, invalidima i starijima varira od zemlje do zemlje, no gotovo nema nijedne u kojoj to nije regulirano. Hrvatska se konačno priključila naprednijim zemljama koje imaju, istina, puno razvijenije sustave kompenzacije, ali i to je nekakav prvi korak. Moguće je očekivati, prema procjenama Ministarstva rada i mirovinskog sustava, da će po djetetu prosječna mirovina majke ili posvojiteljice porasti za 2,04 posto te će se time, barem za nijansu, smanjiti postojeći rodni jaz od 22,7 posto prema EU SILC-u.

Dakle, nakon što roditelj koji je koristio roditeljni, odnosno roditeljski dopust ostvari sve uvjete za mirovinu (potrebnu dob i godine staža), kod izračuna mirovine dodat će mu se radni staž za svako dijete, bez ograničenja u broju djece. No, nažalost, i ovdje su zakinite sve sadašnje umirovljenice, žene koje su do kraja 2018. otišle u mirovinu, jer se ovo pravo na dodani staž ne priznaje retroaktivno.

Žene su siromašnije i nejednakije

Jesu li umirovljene žene siromašnije od muških „kolega“? Jesu. No, kako su statistički pokazatelji različiti ovisno o izvoru, ovaj puta smo koristili podatke o udjelu starijih od 65 godina u zoni rizika od siromaštva i socijalne isključenosti u 2017. godini prema Državnom zavodu za statistiku i to upravo zato jer su rodno klasificirani.

Starije žene su za 31,5 posto siromašnije od muškaraca starijih od 65 godina, jer udio siromašnih žena iznosi 31,7 posto, a muškaraca 24,1 posto. Nadalje, kroz Ginijev koeficijent neravnomjerne raspodjele, vidljivo je da je hrvatski mjerac nejednakosti u raspodjeli dohotka i imovine došao do visokih 29,9 posto, što bi s rodnim aspektom ukazalo da su žene nejednakije, osobito stoga što čine većinu među korisnicima takozvane najniže mirovine (čak 65,1 posto)!

Zanimljivo je da čak i MMF preporučuje Hrvatskoj progresivnije oporezivanje, veće zapošljavanje i lakšu dostupnost kredita, upravo zbog toga što je prešla granicu Ginija od 27 posto, kad nejednakost postaje štetna za ekonomski razvitak zemlje.

Drugim riječima, što se više smanjuje siromaštvo žena i njihova nejednakost, to su veće šanse za ekonomski napredak zemlje.

Ova stranica objavljena je u okviru dvogodišnjeg europskog projekta „Jednaka prava - jednake plaće - jednake mirovine - Širenje opsega implementacije akcija i zakonskih standarda rodne ravnopravnosti s ciljem dostizanja rodne ravnopravnosti i sprječavanja siromaštva u Hrvatskoj“, (REC-RGEN-PENS-AG-2017-820696-GPPG), koji s partnerima i suradnicima provodi Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova.

This article was funded by the European Union's Rights, Equality and Citizenship Programme (2014-2020)

“The content of this article represents the views of the author only and is his/her sole responsibility. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.”

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U SIJEČNJU 2019.

NOVOSTI U OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

UPRAVNO VIJEĆE HZZO-a

20. prosinca 2018. godine održana je 33. redovna sjednica Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO). U nastavku donosimo najvažnije sa sjednice.

Produljenje ugovora za primarnu, specijalističku i bolničku zdravstvenu zaštitu

Produljeno je ugovorno razdoblje za privatne zdravstvene radnike i zdravstvene ustanove koje provode ugovorene djelatnosti izvan koncesije (domovi zdravlja, zavodi, ljekarne, sanitet, hitna medicina) kao i za privatne zdravstvene radnike i zdravstvene ustanove koje provode ugovorene djelatnosti u sustavu koncesije (doktori primarne zdravstvene zaštite, laboratorij, zdrav-

stvena njega u kući) do 31. ožujka 2019. godine.

Produljeno je i ugovorno razdoblje za privatne zdravstvene radnike i zdravstvene ustanove koje sa HZZO-om imaju sklopljene ugovore o provođenju bolničke i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja do 31. ožujka 2019. godine.

HZZO nastavlja financiranje 56 liječničkih specijalizacija u 2019. godini

U 2019. godini HZZO će financirati ukupno 56 započelih liječničkih specijalizacija zaključno s akademskom godinom 2015./2016., a sve u skladu s odredbama Projekta usklađivanja djelatnosti obiteljske medicine s europskim standardima te

IZ SADRŽAJA:

- Produljen ugovor za primarnu, specijalističku i bolničku zdravstvenu zaštitu
- Financiranje liječničkih specijalizacija u 2019. godini.

Izmjenama i dopunama Projekta, u skladu s potrebama utvrđenim Mrežom javne zdravstvene službe kao i u skladu sa zdravstvenim standardima.

Financiranjem navedenih specijalizacija osigurava se popunjavanje Mreže javne zdravstvene službe što omogućava održavanje kontinuiteta provođenja zdravstvene zaštite u određenoj djelatnosti.

Novčana sredstva za financiranje specijalizacija u iznosu od 8.421.885,93 kuna osigurana su u Financijskom planu Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za 2019. godinu.

HZZO će financirati pripravnički staž za 30 kandidata nakon provedenog natječaja

Donesena je Odluka o izboru pripravnika – doktora medicine, doktora dentalne medicine, magistara farmacije i magistara medicinske biokemije i laboratorijske medicine za koje će se financirati pripravnički staž osnovom Javnog natječaja iz 2018. godine te Odluka o izboru pripravnika – doktora medicine, doktora dentalne medicine, magistara farmacije i magistara medicinske biokemije i laboratorijske medicine za koje će HZZO financirati pripravnički staž osnovom četvrtog dijela Otvorenog javnog natječaja iz 2018. godine.

Prema navedenim odlukama, HZZO će financirati pripravnički staž za 30 kandidata i to 21 doktora medicine, četiri magistra farmacije i pet magistara medicinske biokemije i laboratorijske medicine.

Svjetski dan AIDS-a

Svjetski dan AIDS-a se na inicijativu Svjetske zdravstvene organizacije svake godine diljem svijeta i u Hrvatskoj obilježava 1. prosinca.

Osim podizanja svijesti javnosti o in-

fekciji HIV-om i AIDS-u, posebno se ističu i dostignuća postignuta u prevenciji zaraze HIV-om, ali i dostupnosti terapije kojom se postiže gotovo normalno očekivano trajanje života kao u populaciji osoba koje ne žive s HIV-om. Međunarodni simbol svjesnosti i podrške je crvena vrpca.

Na zagrebačkom Cvjetnom trgu održana je akcija s ciljem podizanja svijesti o javnozdravstvenom značaju HIV/AIDS-a: rizika i mjera zaštite, važnosti prevencije, ranog dijagnosticiranja, liječenja i skrbi za oboljele, kao i pokazivanja solidarnosti prema oboljelima te davanja doprinosa smanjenju stigme i diskriminacije, ali i zaštiti spolnog i reproduktivnog zdravlja.

HZZO je sudjelovao u ovoj akciji, a jednaku tradiciju brige o zdravlju održava cijele godine.

Preporučene mjere zaštite zdravlja starijih osoba zbog hladnoće/niskih temperatura zraka u sezoni 2018./2019.*

Referentni centar Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske za zaštitu zdravlja starijih osoba - Služba za javnozdravstvenu gerontologiju Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ izradio je preporučene mjere zaštite zdravlja starijih osoba zbog hladnoće/niskih temperatura zraka:

1. Starije osobe uslijed sniženog bazalnog metabolizma i promjena u organima i organskim sustavima tijekom fiziološkog starenja te često nedostatne fizičke aktivnosti, spadaju u rizičnu skupinu pučanstva, osobito osjetljivu na hladnoću. Stoga je preporučljivo kontaktirati ih učestalije, posjećivati ih i brinuti se o njihovim životnim te zdravstvenim potrebama tijekom razdoblja nižih temperatura zraka.

2. Preporuča se izbjegavati izlaganje hladnoći, posebice u ranojutarnjim i večernjim/noćnim satima, osobito gerijatrijskim bolesnicima oboljelima od kardiovaskularnih, respiratornih i endo-

• Financiranje pripravničkog staža zdravstvenih radnika

• Svjetski dan AIDS-a - 1. prosinca

krinih bolesti te oboljelima od Alzheimerove bolesti i drugih demencija.

3. Odjeća treba biti slojevita i ne preuska, po mogućnosti od prirodnih materijala koji zadržavaju više topline, s vanjski slojem nepropusnim na vjetar i vlagu te komotna i primjerena obući otporna na vlagu bez visokih potpetica zbog sprečavanja padova i ozljeda.

4. Izlazak po hladnoći treba u pravilu izbjegavati te prilikom izlaska zaštititi glavu kapom, ruke rukavicama te prekriti usta šalom zbog prevencije direktnog udisanja hladnog zraka.

5. U slučaju pojave pojačanog znojenja starije osobe, potrebno je presvući vlažnu odjeću koja uzrokuje gubitak topline te skinuti suvišnu odjeću.

6. Drhtavica kod starijih osoba uslijed predugog izlaganja hladnoći znak je za hitan povratak u unutrašnji zatopljeni prostor.

7. Starije osobe trebaju izbjegavati teži fizički rad na otvorenom te aktivnosti koje mogu uzrokovati ubrzano disanje na hladnoći (osobito se odnosi na čišćenje snijega).

8. Izbjegavati hodanje po zaleđenoj površini zbog prevencije mogućih padova i ozljeda.

9. Nužno je unijeti u organizam do-

voljno tekućine, posebice u obliku toplih čajeva ili juha te izbjegavati alkoholna pića i više od dvije šalice kave dnevno.

10. Starije osobe gube mogućnost osjeta promjena temperatura te se preporuča imati termostat u kući (najniža temperatura prostora u kojem boravi starija osoba ne smije biti niža od 18 stupnjeva Celzija).

11. U slučaju pojave simptoma poput utrnuća prstiju te gubitka osjeta, uz izrazito blijedu kožu, a pri utopljanju izrazitog crvenila kože, potrebno je kontaktirati svog izabranog liječnika opće/obiteljske medicine.

12. U vrijeme hladnih mjeseci preporuka je da osobe starije životne dobi uvijek uz sebe imaju svoje osobne podatke (ime i prezime, godinu rođenja, adresu stanovanja), kao i popis lijekova koje uzimaju te telefonski broj osobe kojoj se može javiti.

13. U okolnostima izrazito nepovoljnih životnih uvjeta zbog ekstremne hladnoće potrebno je starijim osobama osigurati primjereno stanovanje, zdravstvenu skrb te opskrbu hranom i vodom, uz potporu zajednice i obitelji, kao i kontinuirano utvrđivanje i praćenje zdravstvenih i socijalnih potreba starijih osoba.

*Izvor: Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“

• Preporučene mjere zaštite starijih osoba zbog hladnoće

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje - Direkcija
Margaretska 3, 10000 ZAGREB
www.hzzo.hr

Za nakladnika: ravnatelj Lucian Vukelić, dr. med. spec.
Urednice priloga: Veronika Laušin, dr. med., zamjenica ravnatelja HZZO-a
Martina Furlan, dipl. iur. i Nevenka Mirković, dipl. iur.

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI
za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja: 0800 7979
za informacije dopunskog zdravstvenog osiguranja: 0800 7989

Od 1. siječnja 2019. na snazi Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju

U sljedećih nekoliko brojeva donosimo vam najvažnije izmjene obuhvaćene Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju, objavljenim u Narodnim novinama broj 115/18.

Starosna mirovina

Ubrzava se izjednačavanje dobi za starosnu mirovinu za žene u odnosu na muškarce, i to povećanjem dobi za po četiri mjeseca godišnje, počevši od 1. siječnja 2019., kada je uvjet za žene 62 godine i 4 mjeseca života, pa sve do kraja 2026. godine. *Od 1. siječnja 2027. izjednačili bi se uvjeti za ostvarivanje prava na starosnu mirovinu za žene i muškarce na 65 godina života i 15 godina mirovinskog staža.* Od 1. siječnja 2028. dob za žene i muškarce počinje se podizati za 4 mjeseca godišnje do 1. siječnja 2033., od kada bi i žene i muškarci ispunjavali uvjete za starosnu mirovinu s navršениh 67 godina života i 15 godina mirovinskog staža.

Pravo na starosnu mirovinu od 1. siječnja 2033. ima osiguranik (žena i muškarac) kada navrší 67 godina života i 15 godina mirovinskog staža. Za svaki mjesec kasnijeg odlaska u mirovinu nakon navršene dobi propisane za stjecanje prava na starosnu mirovinu za osiguranike koji imaju 35 godina mirovinskog staža povećava se polazni faktor sa sadašnjih 0,15% na 0,34% po mjesecu.

Snižavanje dobne granice

Osigurancima koji su ostvarili staž osiguranja s povećanim trajanjem s različitim stupnjem povećanja dobna granica za stjecanje prava na starosnu mirovinu snižava se ako su proveli broj punih godina na poslovima na kojima se računa staž s povećanim trajanjem.

Novina u odnosu na dosadašnji propis je da se za preostalo razdoblje provedeno na poslovima i u zanimanjima na kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem za koje starosna granica nije snižena prema pojedinom stupnju povećanja, snižava dobna granica prema najnižem stupnju povećanja koji je pojedinu osiguranik ostvario u razdoblju potrebnom za sniženje starosne granice po tome stupnju povećanja.

Ako osiguranik ispunjava uvjet potrebnog broja punih godina rada efektivno provedenih na poslovima s različitim stupnjem povećanja, a nema potreban broj godina za sniženje prema pojedinom stupnju povećanja, starosna granica snižava se prema najnižem stupnju povećanja koji je osiguranik u tom razdoblju ostvario.

Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika

Od 1. siječnja 2019. *uvjeti za ostvarivanje ovoga prava su navršениh 60 g. života i 41 g. staža osiguranja u efektivnom trajanju* (razdoblje provedeno u obveznom mirovinskom osiguranju i produženom osiguranju u stvarnom trajanju), a od 1. siječnja 2027. s navršenom 61 g. života i 41 godinom staža osiguranja u efektivnom trajanju.

Prijevremena starosna mirovina

Ubrzano je i izjednačavanje dobi i mirovinskog staža za žene u odnosu na muškarce za prijevremenu starosnu mirovinu na način da se dob i mirovinski staž potrebni za ostvarivanje uvjeta za prijevremenu starosnu mirovinu povećavaju za četiri mjeseca godišnje od 1. siječnja 2019. kada je uvjet za žene 57 godina i 4 mjeseca života i 32 godine i 4 mjeseca mirovinskog staža do kraja 2026. godine.

Od 1. siječnja 2027. uvjet za prijevremenu starosnu mirovinu za žene i muškarce je 60 godina života i 35 godina mirovinskog staža.

Nakon toga podiže se dob za žene i muškarce za po 4 mjeseca godišnje te je od 1. siječnja 2033. potrebno navršiti 62 godine života i 35 godina mirovinskog staža za odlazak u prijevremenu starosnu mirovinu.

Pravo na prijevremenu starosnu mirovinu od 1. siječnja 2033. ima osiguranik kada navrší 62 godine života i 35 godina mirovinskog staža.

Kako bi se destimulirao raniji odlazak u mirovinu prije ispunjenja uvjeta za starosnu mirovinu, propisano je primjerenije umanjene prijevremene starosne mirovine. Propisuje se linearno umanjene polaznog faktora od 0,3% za svaki mjesec ranijeg odlaska u mirovinu prije ispunjenja uvjeta za starosnu mirovinu, odnosno za 3,6% po godini do maksimalno 18% za pet godina ranijeg odlaska u mirovinu. Smanjenje je trajno i ne ovisi o navršenom mirovinskom stažu u trenutku odlaska u mirovinu.

Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca

Produžen je rok za odjavu iz evidencije nadležne službe za zapošljavanje te sada osiguranik ima mogućnost odjave s danom ispunjenja uvjeta za prijevremenu starosnu mirovinu odnosno najkasnije s prvim idućim danom nakon ispunjenih uvjeta. Nadalje, izričito je propisano da pravo na ovu mirovinu ne može steći osiguranik koji je nakon ispunjenih uvjeta ostao prijavljen službi nadležnoj za zapošljavanje.

Kada osiguranik sklopi novi ugovor o radu kod istog poslodavca kod kojega je radni odnos prestao zbog stečaja radi završetka poslova vezanih uz stečaj to ne dovodi do gubitka uvjeta statusa neprekidne nezaposlenosti, već se zbrajaju razdoblja nezaposlenosti tog radnika od dana stečaja poslodavca do ispunjenja uvjeta starosne dobi za ostvarenje prava na prijevremenu starosnu mirovinu u kojima osiguranik nije radio.

Obiteljska mirovina

Propisan je prestanak prava na obiteljsku mirovinu djetetu bioloških roditelja s danom posvojenja djeteta, određenog pravomoćnim rješenjem nadležnog centra za socijalnu skrb s kojim je zasnovano posvojenje djeteta, ako posebnim propisom nije drugačije određeno.

Dobro je znati

- Na internetskim stranicama Zavoda objavljen je **novi broj Statističkih informacija HZMO-a**, broj 5/2018. (prosinac 2018.), koje se od ovoga broja objavljuju mjesečno.
- **Odredbe Glave IX. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji** (Narodne novine, broj 121/17, u daljnjem tekstu: ZOHBDR) stupaju na snagu 1. siječnja 2019. Zahtjevi za ostvarivanje prava pripadnika HVO-a i članova njihovih obitelji prema ZOHBDR-u podnose se na sljedeći način:
 - *podnositelji zahtjeva s prebivalištem u RH* zahtjeve podnose područnoj službi/uredu Zavoda prema mjestu prebivališta/boravišta, odnosno posljednjeg prebivališta/boravišta u RH
 - *podnositelji zahtjeva s prebivalištem izvan RH* zahtjeve mogu podnijeti područnoj službi/uredu najbližem njihovom prebivalištu u inozemstvu.
- Ministar rada i mirovinskoga sustava mr. sc. Marko Pavić je na bilateralnom sastanku s ministrom zdravstva i mirovinskoga sustava Republike Koreje Park Neoug-Hoou u Republici Koreji potpisao **međudržavni ugovor o socijalnom osiguranju između Republike Hrvatske i Republike Koreje**. Riječ je o sporazumu kojim se definiraju prava građana obje države koji dio svog radnog vijeka provode u tim državama. Hrvatska je time postala 21. članica Europske unije koja na ovakav način ima definirane odnose s Republikom Korejom u pogledu socijalnog osiguranja.

KORISNICI MIROVINA - isplata u prosincu 2018.

Vrste mirovina	Broj korisnika	Prosječne svote mirovina
Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju - ZOMO		
Starosna mirovina	497 434	2.621,71 kn
Starosna mirovina za dugogodišnje osiguranike - čl. 35. ZOMO	25 562	3.565,08 kn
Starosna mirovina prevedena iz invalidske - čl. 58. ZOMO	83 925	2.295,49 kn
Prijevremena starosna mirovina	192 827	2.496,43 kn
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO	278	2.688,06 kn
Invalidska mirovina	120 420	1.972,33 kn
Obiteljska mirovina	222 086	1.987,64 kn
UKUPNO - ZOMO	1 142 532	2.405,22 kn
Korisnici koji su u 2018. godini prvi put ostvarili pravo na mirovinu - ZOMO		
Starosna mirovina	19 513	2.376,97 kn
Starosna mirovina za dugogodišnje osiguranike - čl. 35. ZOMO	5 613	3.554,49 kn
Prijevremena starosna mirovina	9 036	2.548,05 kn
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO	47	2.705,16 kn
Invalidska mirovina	2 690	1.779,50 kn
Obiteljska mirovina	9 455	2.024,26 kn
UKUPNO	46 354	2.446,62 kn
Prosječna starosna ZOMO mirovina s mirovinskim stažem od 40 i više godina	100 624	3.662,22 kn
Prosječna ukupna ZOMO mirovina s mirovinskim stažem od 40 i više godina	184 266	3.371,02 kn
Korisnici najniže mirovine kojima je mirovina određena prema ZOMO	249 659	1.564,79 kn
Korisnici najviše mirovine kojima je mirovina određena prema Zakonu o najvišoj mirovini	1 757	6.807,50 kn
Ukupan broj osiguranika		1 521 950
Ukupan broj korisnika mirovine		1 235 642
Odnos broja korisnika mirovina i osiguranika		1 : 1,23
Korisnici mirovina - muškarci (45,80%)		565 879
Korisnici mirovina - žene (54,20%)		669 763
Prosječan mirovinski staž za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO		30 godina
Prosječna dob za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO		71 godina
Prosječan mirovinski staž za korisnike starosne mirovine ostvarene u 2018. godini - ZOMO		30 godina
Prosječna dob za korisnike starosne mirovine ostvarene u 2018. godini - ZOMO		64 godine
Potrebna sredstva za isplatu mirovina i mirovinskih primanja		3.335.000.000 kn

Uređuje i grafički priprema:
Ured za odnose s javnošću HZMO
A. Mihanovića 3, 10000 Zagreb

www.mirovinsko.hr
e-mail: informiranje@mirovinsko.hr
faks: 01/4595-168

O svemu pomalo

Umirovljenici iz Nove Gradiške imali su raznolik kraj godine. Nakon obilježavanja Međunarodnog dana starijih osoba 1. listopada, na kojem su ugostili predstavnike Županijskog povjereništva Brodsko-posavske županije te organizirali zajednički turnir u šahu i belotu, SUH-ovci su se okrenuli i drugim aktivnostima.

Tako je u sklopu projekta „Zadovoljni i radosni u trećoj životnoj dobi“, koji je financiran putem javnog poziva Grada Nove Gradiške, održano korisno predavanje. U Gradskoj su vijećnici dva liječnika i psiholog govorili o procesima koji se događaju kod starenja te dijelili korisne savjete.

S dolaskom Božića vrijedni SUH-ovci su zajedno s Udru-

VRGORAC

Izvještajni domjenak

U subotu 15. prosinca održana je Izvještajna skupština podružnice SUH-a Vrgorac. Financijsko izvješće je iznijela Anka Vujčić, a izvještaj o radu podružnice u 2018. Mate Ožić Bebek. Pričalo se i o višednevnom izletu umirovljenika u Vukovar i Budimpeštu, koji će biti organiziran krajem veljače sljedeće godine.

Nakon toga uslijedio je prigodni domjenak. Uz kolače, kavu, muziku, pjesmu, ples i priču umirovljenici su se družili i zabavljali u predbožićno vrijeme.

Senka Erceg

DONJI MIHOLJAC

U novu godinu u novim prostorijama

Podružnica SUH-a iz Donjeg Miholjca i krajem prošle godine nastavila je sa svojim aktivnostima. Tako su, kao i svake godine u predbožićno vrijeme, u suradnji s Gradom Donjim Miholjcem i Općinom Marijanci, podijelili 40 paketa vrijednosti od po 200 kuna najsiromašnijim umirovljenicima toga područja. Dobar rad prepoznali su i gradski oci, koji su im na pet godina ustupili mnogo veći prostor na istoj adresi. Prednost je i to što se nove prostorije nalaze u prizemlju, tako da će biti dostupne slabije pokretnim osobama.

Tako će umirovljenici moći ostvariti planove za 2019. u koju su ušli tradicionalnim domjenkom. Ovoga puta, domjenak je održan 27. prosinca na izletištu Stara Drava, sa čarom druženja u posebno čarobnom kraju godine. Tako je šezdesetak umirovljenika, uz odličnu hranu, zaplesalo i zapjevalo poneseno taktovima žive glazbe.

Zlatko Risek

gom tjelesnih invalida organizirali radionicu izrade čestitki i aranžmana, koju je vodila potpredsjednica podružnice Nevenka Milinčević. Tako su umirovljenici novogradiškog kraja dobiti mali znak pažnje ovih blagdana, što ih je svakako razveselilo.

Vesna Valenta

LUTVINKA

Humanitarni advent

Predblagdansko ozračje u slavonskobrodskom naselju Lutvinka okrunjeno je prvim Adventom, kojeg je organizirala tamošnja podružnica SUH-a, uz pomoć još nekolicine udruga i donatora. Tako je 19. prosinca oko 1.000 uzvanika sudjelovalo u bogatom programu Adventa u Lutvinci. Nastupila su tri benda, neizostavne su bile kobasice i kuhano vino, a vrhunac Adventa bilo je spuštanje Djeda Mraza s obližnje zgrade, koji je potom djeci podijelio slatkiše.

Advent je imao humanitarno značenje. Sav prikupljeni iznos, ukupno 10.040 kuna, otišlo je u ruke Osnovne škole Milan Amruš, za djecu s posebnim potrebama. Time je pozitivno završena 2018. godina, a za 2019. su Lutvinčani poželjeli još više dobrote.

Vinko Kuzmić

KRAPINA

Zajedno i veselo

Kraj 2018. godine SUH Krapina obilježio je u formalnom, ali i veselom raspoloženju. Naime, 27. prosinca u prostorijama KTC-a održana je izvještajna skupština na kojoj je sudjelovalo 24 delegata. Na skupštini su usvojeni izvještaji o radu i financijama te Plan rada za 2019. koji se bazira na ekonomskim i društvenim potrebama starijih osoba.

Nakon službenog dijela, organiziran je božićno-novogodišnji domjenak, koji je uz obilje hrane i pića upotpunjen plesom i pjesmom te dobrim željama u 2019., a jedna od njih je i ispunjenje zacrtanih ciljeva na dobrobit svih umirovljenika.

Vjekoslav Čaklec

Put dobrote po Bosni

Čak 57 SUH-ovaca iz Dubrovačko-neretvanske županijske boravilo je od 24. studenog do 4. prosinca u Banji Vrućici. Ovo je već tradicionalno putovanje umirovljenika s juga Hrvatske, jer su ondje pošli po peti puta za redom. Na putu u toplice, svratili su u Banja Luku u posjet biskupu Franji Komarici i Hrvatima u banjalučkoj enklavi. Uručen mu je kip svetog Vlaha i drugi pokloni, poput suhih smokvi, lozovače, travarice, mandarina, maslinovog ulja i tradicionalnih konavoskih vezova. Biskup je bio oduševljen dolaskom te ih je počastio i održao misu koja je trajala više od sat vremena, a na kojoj se zatekao i Red hrvatskih vitezova.

Posjetili su i marijansko svetište Komušina-Kondžilo te katoličku crkvu u Tesliću, gdje je snimljena epizoda emisije Lijepom našom – Mostovi kultura, u kojoj su sudjelovali i SUH-ovci. Obitelj Brajković poklonila je vrijedne darove svećeniku Ivanu Ravličiću, koji je bio organizator snimanja emisije i koji se javno zahvalio Brajkovićima. Tako je uz obilježavanje dobrote obilježen kraj 2018. godine.

Ante Mandić

PULA Ulazak u 2019.

Podružnica SUH-a Pula organizirala je druženje za sve zainteresirane umirovljenike i starije osobe, u Hotelu Park Plaza Histria Pula u petak, 28. prosinca 2018. Druženju su se priključili i članovi Podružnice SUH-a Medulin, kao i članovi Ogranka Barban, a okupilo se ukupno 285 ljudi.

Druženje je započelo u 18 sati uz izvrsnu glazbu Cabaret banda. Ogromna sala bila je prelijepo i prigodno uređena. Plesalo se i družilo do ponoći, a u međuvremenu je poslužena i odlična večera uz crno i bijelo vino.

Tijekom večeri organizirano je izvlačenje imena prisutnih gostiju i dodijeljeno je 27 nagrada raznih sponzora. Nagrade su bile vrijedne: od maslinova ulja, kvalitetnih vina, pješavina, alkoholičnih napitaka, do besplatne ulaznice za novoootvoreni Gradski bazen u Puli na mjesec dana, dviju tromjesečnih karata za besplatno parkiranje u Puli, više besplatnih jednodnevnih izleta u zemlji i inozemstvu, keramičke lampe, kalendara, knjiga i ostalog.

Prisutni su bili jako zadovoljni ambijentom, večerom, nagradama, ali i kvalitetnom glazbom, primjerenom za ples u „zlatnim godinama“. Za njih je već 29. prosinca počela nova 2019. godina, jer je ta večer bila prilika da prijateljima i znancima unaprijed čestitaju novu godinu, s prvom željom da nas zdravlje posluži, ali i ljubav, razumijevanje, zadovoljstvo, sreća, radost...

Bruna Jovanović

STUDENTSKI GRAD

Svjetlucavi dani

U zadnjem mjesecu u 2018. godini, podružnica SUH-a Studentski grad organizirala je izlet u grad Čazmu, gdje je, uz tamošnji advent, članovima predstavljen zavičajni muzej grada. U njemu je i galerija akademskog slikara i grafičara Antona Cetina, koji je dvadesetak svojih radova trajno donirao gradu Čazmi.

Umirovljenici su razgledali stare čestitke koje su nekada ljudi slali poštom i koje su uvećane da krasi zidove muzeja te zbirku prekrasnih lutaka koje su poklonjene muzeju od strane jedne gospođe koja ih je godinama sakupljala. Potom su obišli tamošnju crkvu sv. Marije Magdale. Nakon ručka uz ples, posjetili su Galeriju Matešina u obližnjem mjestu Bojana. To je galerija slikara Franje Matešina, u kojoj on živi sa svojom obitelji i gdje je izlo-

žio sve svoje likovne radove kojih je bilo mnogo, a dvorište galerije je osvijetljeno svijećama. Nešto novo i zaista zanimljivo od jedne skromne obitelji.

Plesne i pjevačke aktivnosti obilježile su zadnje dane u 2018. godini. Tako je i na već tradicionalnoj Božićnoj priredbi u organizaciji podružnice nastupilo mnogo

pjevača, plesača i zabavljača, koji su oraspoložili mnogobrojne, kako članove, tako i građane Studentskog grada. Samom priredbom obilježen je početak praznika, odnosno stanke koja je trajala do 9. siječnja, kada je podružnica nastavila u jednako aktivnom ritmu.

Snježana Živčić

Zaštitite se od nasilja

U sklopu projekta „Škola prava za starije osobe“ koji podupire Grad Zagreb, 12. prosinca u Radničkom domu u Zagrebu održana je treća radionica s naglaskom na prevenciju, na kojoj je sudjelovalo pedesetak osoba.

U prvom dijelu radionice, savjetnica Pravnog savjetništva SUH-a Mia Škarica objasnila je što je nasilje i istaknula specifične vrste nasilja nad starijim osobama. Iznijela je podatke ranijih istraživanja o nasilju nad starijim osobama i zakonodavni okvir koji pruža zaštitu u slučaju nasilja u obitelji, no u njima statistike ne uključuju korisnike u domovima umirovljenika ili uzdržavane osobe kod obitelji s kojima je potpisan ugovor o uzdržavanju. Objasnjeni su procedura

i koraci koji se moraju poduzeti u slučaju nasilja te su pobrojana sva prava koja ima žrtva nasilja u obitelji.

Biserka Budigam, psihologinja i predsjednica Povjereništva SUH Zagreb, ispričala je nekoliko slučajeva iz svoje prakse kako bi nazočne upozorila na probleme i oblike nasilja kojima su izložene starije osobe. Također je naglasila da starost nije bolest i da društvo ne može otpisati starije osobe samo zbog njihove dobi. Svako isključivanje ili zanemarivanje može dovesti do izlaganja starije osobe nasilju, no naglasila je kako će osoba koja je aktivna u društvu teže pristati trpjeti neki oblik nasilja.

Nakon završetka izlaganja, prisutni

su provjerili svoje znanje prepoznavanja oblika nasilja i poduzimanja potrebnih koraka u slučaju nasilja. Dobili su šest slučajeva sa svim potrebnim činjenicama i okolnostima na temelju kojih su trebali zaključiti radi li se o nasilju i o kojoj vrsti nasilja je riječ, primjenjuje li se Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji na slučaj i koja prava su tim zakonom omogućena te kako zaštititi žrtve i gdje se one mogu obratiti za pomoć.

Okupljeni su potom postavljali pitanja izlagačicama i zaključili da je radionica bila vrlo korisna i potrebna, jer ih većina uopće nije imala jasnu predodžbu o nasilju.

M.D.

ĐAKOVO O novogodišnjoj noći

Čak 160 članova SUH-ove podružnice Đakovo sa svojim je prijateljima Novu 2019. godinu dočekalo, već tradicionalno, u nacionalnom restoranu Croatia turist - Kod Baloga u Đakovu, uz odličnu glazbu, svečanu večeru i bogatu tombolu.

Kao i uvijek na SUH-ovim zabavama, bilo je pjesme, plesa i veselja, kakvog mogu pružiti ljudi treće životne dobi. Sretni i odlično raspoloženi uz šampanjac, đakovački penzići su dočekali 2019. godinu.

Željko Danijel Kovač

POSLJEDNJI POZDRAV

Krsto Galić (1938.-2018.)

Dana 23. prosinca 2018. napustio nas je naš dugogodišnji član, Krsto Galić. Bio je član od osnivanja podružnice SUH-a Split, 1993. godine, do posljednjeg dana. Obavljao je dužnost predsjednika podružnice Split u dva mandata, a i nakon toga je ostao aktivan.

Njegov dobar duh ostaje vječno u našim srcima. Uz veliko hvala, počivaj mirno dragi naš kolega.

SUH podružnica Split

Stanko Soldo (1925.-2019.)

Dragi prijatelji, članovi Sindikata umirovljenika Hrvatske, javljamo vam tužnu vijest – preminuo je dobar duh Podružnice SUH-a Đakovo – Stanko Soldo u 93. godini.

Bio je najstariji i najomiljeniji član SUH-ove podružnice Đakovo, koji je unatoč poznim godinama bio uvijek svima drag prijatelj i veseljak. Uvijek je bio spreman za druženje, pjesmu, uvijek spreman nekom pomoći, počastiti ga...

Obitelji, rodbini i prijateljima našega Stanka izražavamo iskrenu sućut u ovom teškom trenutku. Hvala ti, prijatelju, što si nam svima svojim prisustvom, aktivnim životom i životnim veseljem obogatio i naš život.

Laka ti bila zemlja i počivao u miru Božjem.

Sindikat Umirovljenika Hrvatske – Podružnica Đakovo

NOVIGRAD

Od Laktaša do kroštula

SUH-ovci iz Novigrada imali su poprilično ispunjen kraj godine. U studenom je 60 članova boravilo 10 dana u Termama Laktaši, a imali su prilike posjetiti i Nacionalni park Kozara.

Prosinac je donio mnogo više aktivnosti, uglavnom veseljih, pa su nakon održavanja Skupštine mogli nastaviti u blagdanskom raspoloženju. Tako su 16. prosinca sudjelovali na velikoj fešti u organizaciji Grada i Turističke zajednice, a 27. prosinca u pazinskom motelu Lovac, gdje je bio domjenak obogaćen fritulama i kroštulama koje su spravile članice SUH-a.

Za vrijeme blagdana novigradski SUH nije zaboravio na svoje najstarije članove, tako da su uoči Božića podijeljeni prigodni pokloni. To je tradicija koja će se nastaviti i dalje u novoj godini.

Rosetta Milos

Nova podružnica za novu godinu

SUH je krajem 2018. postao bogatiji za još jednu novu podružnicu. Naime, na Osnivačkoj skupštini je 12. prosinca osnovana podružnica SUH-a Rugvica, koja je do tada nešto više od godinu dana djelovala kao ogranak podružnice Dugo Selo. Osamostaljenju je prisustvovalo 55 članova, ali i velik broj uzvanika. Okupljene su pozdravili načelnik Općine Rugvica Mato Čičak, koji je i obećao izdašnu pomoć u radu, njegov zamjenik Nenad Jakšić, predsjednica Općinskog vijeća Ana Munić te član Šime Bilić. U ime SUH-a su okupljene pozdravili pravni savjetnik Ante Kuprešak i predsjednik Županijskog povjereništva SUH-a Zagrebačke županije Zlatko Hrčić.

Nakon pozdravnih riječi i izbora radnih tijela skupštine izabrano je i vodstvo podružnice. Tako je predsjednik postao Stjepan Sekulić, zamjenik mu je Josip Ivatek, tajnica Katica Antoljak, a blagajnica Marija Vražić. Članovi Predsjedništva su Katica Šepec, Ivan Kolčić i Štefica Šiletić, dok su u Nadzornom odboru Ivan Antoljak, Stjepan Špoljarec i Marijan Hladnik.

Podružnica je odmah započela s aktivnostima, pa je u suradnji s Općinom organiziran doček Nove godine u kojem su vrijedne članice SUH-a iz Rugvice ispekly kolače za sve uzvanike. Dio kolača je prvog dana 2019. podijeljen štitičenicima Caritasa u Oborovu i Domu umirovljenika Sveta Ana u Rugvici. Ovakvim ritmom očekuje se puno dobrih vijesti iz Rugvice.

M.D.

SPLIT

Proslavili 25 Božića

Dana 19. prosinca, u restoranu Bolero održana je proslava u povodu 25. obljetnice osnutka podružnice SUH-a Split. U sklopu proslave održan je Božićni i novogodišnji bal.

Skupština je započela himnom koju je otpjevao SUH-ov zbor Amfora, koji je ujedno proslavio desetogodišnjicu osnivanja. Prisutnima se obratila predsjednica podružnice Asja Tomin i odala počast svim preminulim članovima te pozdravila sve goste i zaželjela im blagoslovljen Božić i sretnu Novu i u ime središnjeg ureda SUH-a. Proslavi je prisustvovalo dvjestotinjak članova.

Dodijeljene su i povelje utemeljiteljima SUH-a Danici Tomić i Zdenku Antoniniju te posebna priznanja za osobiti doprinos svim dosadašnjim predsjednicima SUH-a podružnice Split - Danici Tomić, Krsti Galiću, Zdenku Antoniniju, Dušanu Čipčiću i Asji Tomin te članu predsjedništva Fridrihu Morettiju.

Nakon službenog dijela članovi su se zabavljali uz večeru i ples, preuranjeno dočekali „Novu godinu“ te se zahvalili donatorima koji su im to omogućili.

A.T.

PAZIN

Humanitarci opet na djelu

Nakon vrlo uspješnog projekta „Seniori u digitalnom svijetu, pazinski su SUH-ovci na Martinje, 11. studenog, tradicionalno i u velikom broju obilježili krštenje mladog vina.

Zabava i bogata lutrija za Svetog Nikolu bila je još uspješnija. S 320 dobitnih lutrijskih listića ostvarili su velik prihod koji je iskorišten za kupnju poklona starijim i nemoćnim članovima. Ove godine su tako povodom blagdana posjetili 30 članova koji se više raduju posjetima nego poklonima. Neizostavan je bio i tradicionalan posjet umirovljeničkim domovima u Istri, za koje su također bili spremni prigodni pokloni.

Predbožićno vrijeme je idealno za humanitarno djelovanje, pa su SUH-ovci u sklopu akcije „Mislimo na Vas 2“, 1. prosinca u Sportskoj dvorani povodom „Dana palačinki“ na svome štandu prodavali ručno rađene novogodišnje i božićne ukrase, a za svaku donaciju su i sami poklonili nešto. Skupljeno je 4.000 kuna, što čini malen dio sredstava potrebnih za kupovinu ultrazvuka za Dom zdravlja Pazin. Sama akcija traje do 2. veljače 2019. a vrhunac akcije je humanitarni koncert koji će se održati 1. veljače, a čiji prihod je namijenjen za ultrazvuk.

SUH-ovci su tako zaključili 2018. godinu sretni, veseli i darežljivi, a vjeruju da će 2019. godina biti još uspješnija.

Mirjana Monas

KLUB

UMIROVLJENIKA ZRAČNE LUKE

Preletjeli 2018. godinu

Klub umirovljenika Zračne luke Zagreb, 12. prosinca je održao izvještajnu skupštinu. Od 292 člana odazvalo se njih 203, što je bilo dovoljno da se mogu donositi pravovaljane odluke. Nakon izbora radnog predsjedništva i ostalih tijela, slijedio je izvješće predsjednika o radu Kluba, financijsko izvješće kao i plan rada za 2019. godinu. Nakon rasprave sva izvješća su prihvaćena jednoglasno.

Od prošle Izvještajne skupštine došlo je do nekih promjena, između ostaloga i toga da je uz podružnicu Zračne luke Zagreb osnovana i djeluje podružnica Međunarodne zračne luke Zagreb, pa je Bašić predložio da se obje preimenuju u Klub Međunarodne zračne luke Zagreb. Nakon kratke rasprave, prijedlog je većinom glasova prihvaćen. Oformljena je i radna skupina koja će ovu odluku realizirati.

Na kraju dnevnog reda došli su na red i gosti. Pa je tako u ime SUH-a delegate pozdravio pravni savjetnik Ante Kuprešak, a u ime Povjereništva SUH-a Zagrebačke županije Zlatko Hrčić. Nakon pozdravnih riječi ostalih gostiju, predsjednik je zahvalio i pozvao okupljene na domjenak.

Može li hrana usporiti starenje?

Bez obzira na dob, nema sumnje u to da svaki čovjek želi učiniti sve što je u njegovoj moći kako bi usporio proces starenja. Dok genetske karakteristike igraju značajnu ulogu u određivanju kakvo će biti starenje, sve brojniji znanstveni dokazi ukazuju da je prehrana također važna. Redovno konzumirajući određenu hranu, moguće je reducirati ili čak spriječiti znakove starenja – od bora i suhe kože do ozbiljnih oboljenja povezanih sa životnom dobi.

Održavajte stalnu težinu

Ponavljano dobivanje i gubljenje na težini slabi elastično tkivo koje se nalazi pod kožom i koje joj daje oslonac. Jednom kad koža izgubi svoju elastičnost, neće se više stisnuti kako bi pristajala mršavijem tijelu, nego će ostati mlohava i naborana. Znatne, česte i brze promjene u tjelesnoj težini mogu prijevremeno postarati lice.

Ne postoji specifična hrana koja može spriječiti ili smanjiti bore na licu, ali može se usporiti nastajanje bora konzumirajući ispravnu hranu koja održava slojeve potkožnog masnog tkiva dovoljno „debelima“, što rezultira napetom i glatkom kožom.

Najbolja prehrana je ona koja osigurava dovoljno kalorija svaki dan za održavanje normalne težine za individualnu tjelesnu građu. Primjerice, slatki krumpir je bogat vitaminom A, koji utječe na normalan rast stanica epitela

kože i pomaže laganom, neprimjetnom ljuštenju površinskog sloja. Voćni sok pruža vitamin C, koji pomaže formiranju kolagena (bjelančevinasta supstanca, koja je glavni sastavni dio vezivnog tkiva), koji koži daje oslonac, odnosno elastičnu kvalitetu. Puno vitamina A ima još u špinatu, mrkvi, narančama i drugom crvenom voću. Limuni su dobar izvor vitamina C.

Pijte puno vode

Kad prođete dvadesete godine, dobar dio prirodnih „ovlaživača“ kože – žlijezde znojnice i lojnice – se zatvara i površinski sloj kože se stanjuje. Rezultat

toga je da koža više ne zadržava dobru vlagu. Također, ako ne pijete dovoljno vode da nadomjestite ono što svakodnevno gubite mokrenjem i znojenjem, tijelo izvlači ono što treba iz stanica, uključujući i stanice kože, a to onda rezultira više suhom kožom, koja pruža stariji izgled.

Kako bi smanjili suhoću, pijte barem litru do litru i pol vode dnevno. Tu nemojte računati pića poput kave, čaja ili cole. Oni sadrže kofein i diuretik, koji ustvari može povećati gubitak vode iz kože, baš kao i alkohol.

Ojačajte svoje obrambene snage

Sljedeći simptom starenja koji možete ublažiti prehranom je smanjena otpornost prema oboljenju. Istraživanja ukazuju da se u starijih ljudi infekcije duže zadržavaju zato jer je imunološki sustav oslabljen. Starenje oštećuje funkciju limfocita, bijelih krvnih stanica, koje pomažu u borbi protiv bolesti.

Međutim, vitamin E može ojačati

imunološki sustav. Hrana bogata njime uključuje tamnozeleno lisnato povrće, mahunarke, orahe, lješnjake i cjelovito zrnje žitarica. Razumna prehrana može također pomoći u sprečavanju i drugih oboljenja koja su u vezi sa životnom dobi.

U cilju smanjivanja rizika od srčanih bolesti valja se držati principa zdrave prehrane. Neka unos kolesterola i masnoća bude u normalnim granicama, a unos nezasićenih masnoća i topivih vlaknastih komponenata je potrebno pojačati.

Većina žena zna da za vrijeme prve tri dekade njihovog života, mlijeko i druga hrana bogata kalcijem može pomoći u smanjivanju rizika od osteoporoze, stvarajući jake kosti. Održavanje takve prehrane do menopauze pomaže ženama u tome. Međutim, kada razina hormona estrogena padne nakon menopauze, kosti više ne mogu dobro primati kalcij. Zanimljivo, ranija istraživanja ukazuju da još neke namirnice mogu usporiti gubitak koštane mase u godinama nakon menopauze. To su jabuke, orasi, lješnjaci, grožđice, mahunarke, sok od grejpa i zeleno povrće.

Hrana nije neki čarobni štapić koji može imati trenutačni učinak na proces starenja. Međutim, razumna, zdrava prehrana – mnogo vlaknastih komponenti u namirnicama, voda, voće i povrće izrazite boje i bogati vitaminima – ima sasvim sigurno pozitivan efekt na ukupno zdravlje i izgled osobe.

dr. Ivo Belan

DOBRO SE DOBRIM VRAĆA

Američka neprofitna organizacija ReServe svojim volonterskim djelovanjem spaja javne službe, privatne tvrtke i druge neprofitne organizacije s umirovljenicima koji još uvijek žele raditi. Tako se tvrtke popunjavaju kvalitetnim i stručnim kadrom, a umirovljenici uz mirovinu primaju i dodatni prihod. Domišljati Amerikanci sredstva za takve programe prikupljaju putem javnih natječaja i donacija.

KOD LIJEČNIKA U SVOM STANU

Što se tiče digitalnih usluga za starije, Amerikanci su u samom svjetskom vrhu po inovativnosti. To dokazuje i platforma 1DocWay, koja omogućuje svima slabo pokretnima, teško bolesnima, onima koji žive u udaljenim krajevima ili jednostavno nemaju vremena čekati, da obave pregled kod liječnika online. Putem video-razgovora pacijent može u nekoliko minuta dobiti terapiju ili dijagnozu, bez da izađe iz udobnosti svog doma. S obzirom na ogromne liste čekanja i dostupnost zdravstvene skrbi, ovakvo rješenje bi dobro došlo i u našem sustavu zdravstva.

Iskoristite ostatke - nije sramota, već štednja

Svakodnevno smo svjedoci bacanja velikih količina hrane, a prema statističkim podacima svaki građanin Hrvatske godišnje baci oko 70 kilograma hrane, a od toga najviše u dane blagdana. Kako bismo se uključili u kampanju smanjivanja rasipanja hrane te tako uštedili novac i zaštitili okoliš donosimo nekoliko korisnih savjeta za potrošače.

➤ PLANIRANJE KUPNJE

Pokušajte napraviti plan obroka za cijeli tjedan. Prije odlaska u kupnju provjerite što od potrebnih namirnica imate u hladnjaku i smiočnici, pa tek onda napravite popis potrebnih namirnica.

Uvijek napravite popis i kupite samo ono što ste zapisali i nikad u kupovinu namirnica ne trebate ići kad ste gladni jer ćete sigurno kupiti više nego što vam zaista treba.

➤ POHRANJIVANJE I ODLAGANJE HRANE

Hranu uvijek pohranjujte u skladu s uputama navedenim na pakiranju hrane. Nastojte da put namirnica od trgovine do vašeg hladnjaka bude što kraći, posebno tijekom ljetnih mjeseci.

Kupljenu zamrznutu hranu što prije stavite u zamrzivač te jednom odmrznutu hranu ne zamrzavajte ponovno.

Provjerite temperaturu u hladnjaku. Da bi hrana dugo ostala svježa temperatura u hladnjaku mora biti do pet stupnjeva. Rotirajte hranu u hladnjaku – novokupljene namirnice rasporedite u stražnji dio hladnjaka ili polica, a one koje su bile otraga premjestite naprijed. Tako smanjujete mogućnost da u pretincima za hranu nađete zaboravljene pljesnive ili trule proizvode.

➤ PROVJERITE DATUME

Uvijek na namirnicama provjerite rok trajanja. Ako hranu ne namjeravate pojesti odmah, kupite onu s dužim rokom trajanja ili ju kupite baš onda kada vam treba. Naučite što znače pojedine oznake roka trajanja na hrani. Ako je navedeno „*upotrijebiti do*“, onda to znači da je ta hrana za upotrebu samo do

tog datuma (to su obično mliječni proizvodi i meso). Konzumiranje hrane poslije tog datuma može biti opasno po zdravlje.

Ako je na namirnici označeno „*najbolje upotrijebiti do*“ to znači da do tog datuma ta namirnica ima naznačenu kvalitetu. Hrana s takvom oznakom sigurna je za konzumiranje i nakon tog datuma, ali nema više istu kvalitetu (keksi, tjestenina, riža i slično).

➤ ZAMRZAVANJE HRANE

Ako vam je ostalo kruha, kuhanog ili pečenog obroka, nemojte ga baciti, već zamrznite potrebnu količinu i nekoliko sati prije upotrebe odmrznite. Kruh možete osušiti i naribati ili čuvati izrezanog na kockice za knedle.

Ostatke juha, variva, gulaša i sličnih jela podgrijavajte samo jednom i to dok ne proključaju, jer ćete tako uništiti eventualno prisutne bakterije koje su se mogle razviti tijekom stajanja hrane.

➤ ISKORISTITE OSTATKE HRANE

Umjesto bacanja hrane, ostatke treba iskoristiti za večeru ili sutrašnji ručak ili ih zamrznuti.

Od omekšalog voća možete napraviti pekmez, kompot, sok ili ga upotrijebiti za neki kolač. Manje svježije povrće može se upotrijebiti za juhu ili neko varivo.

➤ VODITE RAČUNA O SVOM PRORAČUNU

Bacanje i rasipanje hrane je bacanje vašeg novca. Zbrojite koliko je koštalo sve što ste bacili i vidjet ćete za koliko ste umanjili svoje prihode.

➤ PRETVORITE OSTATKE HRANE U GNOJIVO

Ako ste u mogućnosti odlagati hranu u komposter, imat ćete nakon nekoliko mjeseci bogat i dragocjen kompost za svoje biljke, bilo vrtne, bilo sobne. Time ćete doprinijeti i zaštititi okoliša.

Ana Knežević

PRAVA PRI SNIŽENJU

Imate pravo zamijeniti proizvod na akciji

Kupila sam nekoliko komada odjeće na sezonskom sniženju. Na jednoj vesti sam primijetila poderotinu te sam se odmah s računom vratila u trgovinu. No, trgovkinja mi je odbila zamijeniti majicu zbog toga što sam ju kupila na sniženju. Imam li pravo zamijeniti robu kupljenu na sniženju?

(A.B., Split)

Bez obzira na to što ste proizvod kupili na sniženju, rasprodaji ili akciji, imate pravo na zamjenu artikla kao da ste ga kupili po redovnoj cijeni. Ako se proizvod prodaje po nižoj cijeni od redovne zbog toga što ima grešku i fizički je odvojen od ostalih proizvoda te ako je trgovac na jasan, vidljiv i čitljiv način upozorio u čemu se sastoji greška na proizvodu, tada ne možete uputiti prigovor vezan uz nedostatak koji je trgovac naznačio na prodajnom mjestu ili na proizvodu.

Besplatni potrošački savjeti: 072/414-414, zvati radnim danom od 10 do 16 ili posjetiti savjetovališta u Zagrebu, Split, Osijeku i Puli.

Hrvatska udruga za zaštitu potrošača (HUZP):

Ozaljska 92, 10000 Zagreb

Rad sa strankama: utorkom i četvrtkom od 12 do 14 sati
01/4633-366, huzp1998@gmail.com, www.huzp.hr

Gdje je vrijeme sretnijih umirovljenika?

„Rat je cijelu
zemlju i sve
ljude
unesrećio,
neke više,
neke manje.
Prošlo je
najgore, ali
ostali su
siromašniji
umirovljenici“

Piše: Biserka Budigam,
psihologinja

U mirovljenici su se dobro zabavljali na dočeku Nove 2019. godine u velikom broju svojih udruga ili kod kuće, u društvu prijatelja. Ponetko nije imao sreću da se zabavlja, pa mu je uz televizor prvu čestitku uputio neki od voditelja programa, a bilo je i onih koji su iz bolesničke postelje brojili posljednje trenutke stare. Bez obzira na mjesto i vrijeme ulaska u 2019., svatko je sam sebi zaželio dobro ili samo malo bolje zdravlje i dostojanstveniji život, a to je značilo i malo bolju mirovinu. Poznata je čestitka umirovljenika: „Želim ti puno sreće i mirovine veće.“ Nitko sigurno nije razmišljao u tim trenucima o novoj mirovinskoj reformi. I tako je bilo samo do 2. siječnja, kada je na snagu stupila nova mirovinska reforma. Tada je nastalo otrežnjenje.

Uz čestitku je išlo i pitanje kad će biti usklađivanje mirovina i za koje vrijeme, koliko posto i tako dalje, jer su se tek tada neki umirovljenici ozbiljno zainteresirali što to donosi mirovinska reforma. Bila sam u jednom društvu starijih umirovljenika, koji su već „jako stari umirovljenici“; svi s više od 20 godina, a troje i s više od 30 godina mirovinskog staža, ali nažalost umirovljeni s relativno malo radnog staža. Zbog slabijeg zdravstvenog stanja i zbog gubitka radnog mjesta, tada im se činilo da je najbolje otići u mirovinu. Mislili su, kažu, penzija kakva-takva bolja je od neizvjesnosti kad ćeš dobiti otkaz ili se promjene uvjeti stjecanja mirovine. Oni su se sjećali svojih roditelja koji su imali mirovine od kojih su lijepo i mirno živjeli. Dobivali su stalno neke „povišice“, kažu. U sjećanju imaju sretne i zadovoljne umirovljenike. I mirovinski fond je uvijek bio pun. Ne govore oni da je to bilo vrijeme kad je omjer umirovljenika i zaposlenih bio 1:3, a sad je 1:1,124. Sjećaju se da je omjer plaća u kolektivu bio 1:4, dakle raspodjela sredstava, govore, bila je pravednija.

U mirovinski se fond za mirovine svih radnika uplaćivalo 20 posto, a sada se uplaćuje 15 posto u prvi mirovinski stup iz kojeg mi dobivamo mirovine, a pet posto se uplaćuje u drugi mirovinski stup kao osobna štednja novih umirovljenika. Bilo je to vrijeme međugeneracijske solidarnosti.

Umirovljenici su bili puno sretniji, jer su imali za dostojanstven život, a sada su neki prisiljeni tražiti socijalnu pomoć ili skupljati boce da pribave dovoljno sredstava za život. Diskusija je bila sve burnija i jedan dio govori da su opljačkani, pokradeni i prevareni. Pitaju se gdje su onda „njihovi novci“? Zaboravljaju da su potrošeni za mirovine ondašnjih umirovljenika prije puno godina. Netko je spomenuo da se mogu sada zaposliti na pola radnog vremena i zadržati cijelu mirovinu, ali svjesni su da su sada prestari, da nemaju ni potrebna znanja za radna mjesta na kojima su radili, a ni fizički ne mogu izdržati toliko dugo organizirano raditi. Kažu, to je za umirovljenike koji sada odlaze u mirovinu, pa mogu samo nastaviti još koju godinu, ali prekid i nastavak nakon dvadeset godina nije moguć.

Zašto im to nije ponuđeno kad su tek otišli u mirovinu? Onda su mogli raditi samo „ilegalno“ i u strahu da, ako ih „uhvate“, mogu ostati bez mirovine. Jedna je gospođa upravo postala udovica i kaže da je čula da će dobiti uz svoju mirovinu i 30 posto suprugove, ali netko je rekao da taj prijedlog nije usvojen. Bila je jako razočarana i tužno je zaključila da bi bilo bolje da nije umro, makar je bio jako zločest i nije lijepo s njim živjela. Jedan par koji nevjenčano živi zajedno već dvije godine govori da su to učinili svjesno i da im je puno lakše, jer su im zajednički troškovi manji, a prihod im se još i povećao, jer iznajmljuju njezin stan. No, nemaju svi takvu sreću.

Društvo sam ubrzo napustila, ali sam nastavila razmiš-

ljati o svakom od njih. Sjetila sam se kolegice koja je išla sa mnom u osnovnu školu i koju nisam vidjela godinama. Bolesna je i teško se kreće, a nisam je ni prepoznala dok mi nije rekla ime i prezime. Radila je u školi kao učiteljica 25 godina, ali je zbog bolesti otišla u mirovinu. Sada ima dobru mirovinu oko 4.000 kuna, ali vrlo teško živi, jer ima bolesnu kćerku s mirovinom od 2.000 kuna, koja je udovica s dvoje djece koji idu još u osnovnu školu, još otplaćuju stan i uvijek su dužne, jer ne mogu „spojiti kraj s krajem“. I svakoga dana susrećem iste ljude koji već u 10 sati idu po ručak u Pučku kuhinju.

Jučer je došao u Savjetovalište umirovljenik koji ima mirovinu od 1.200 kuna, djelomično ovršen tekući račun, koji otplaćuje kredit za stan, a kćerka mu nije u mogućnosti pomoći. Socijalnu pomoć koristi za plaćanje struje. Nažalost već koristi sve što može, ali čovjeku ostaje nelagoda reći mu da se mora „uzdati u se i u svoje kljuse“, a nema ni kljuseta.

I sama sam zaključila da je većina umirovljenika do devedesetih godina živjela bolje i sretnije, da su ljudi bili solidarniji jedni prema drugima, da su socijalne razlike bile manje. Bilo je to vrijeme sretnijih umirovljenika. Rat je cijelu zemlju i sve ljude unesrećio, neke više, neke manje. Prošlo je najgore, ali ostali su siromašniji umirovljenici. Mnogi su, ne uključujući se u rasprave o novoj mirovinskoj reformi, vjerovali da će im biti bolje. No, za sadašnje umirovljenike je usvojeno tehnički poboljšano usklađivanje mirovina prilikom porasta troškova života i porasta plaća u omjeru od 30:70 posto za faktor koji više raste, a ne kao do sada 50:50. Ovo nije reforma za nas. Ova mirovinska reforma neće poboljšati omjer unutar raspodjele mirovina starih umirovljenika iz prvog stupa. To je mirovina možda za neku sretniju i bogatiju generaciju.

Muke oko oporuke

Pitanje: Otac koji je još živ, oporučno mi je ostavio svu svoju imovinu. Oporuka je pisana na stroju, a otac je pred svjedocima, iako nisu oba istodobno bila prisutna, izjavio da je to njegova oporuka te da predstavlja izjavu njegove posljednje volje. Svjedoci su bili moji bratići, odnosno stričeva djeca. Primjerak oporuke mi je otac osobno uručio s napomenom da je čuvam do njegove smrti i da je koristim u ostavinskom postupku. U međuvremenu sam počeo sumnjati u valjanost oporuke vezano uz svjedoke, pa vas molim da mi kažete svoje mišljenje o pravnoj valjanosti te oporuke. Otac mi je još uvijek živ, pa bi mogao ispraviti eventualne greške u oporuci, ako je potrebno. *(D.V., Osijek)*

Odgovor: Dobro ste učinili što ste posumnjali u pravnu valjanost oporuke. U pitanju je pisana oporuka pred svjedocima. Kod te vrste oporuke, oba svjedoka moraju biti istodobno prisutna izjavi da je to njegova oporuka te je pred njime potpisati. Što se tiče svjedoka, trebaju biti naznačeni brojevi osobnih iskaznica i OIB. Svjedoci oporuke mogu biti samo punoljetne, poslovno sposobne osobe. Svjedoci ne mogu biti oporučiteljevi potomci, njegova posvojčad i njihovi potomci, njegovi preci i posvojitelji, njegovi srodnici u pobočnoj lozi, zaključno do četvrtog stupnja, bračni drugovi svih tih osoba, ni oporučitelj bračni drug. S obzirom na to da vam je otac još živ, savjetujemo vam da on sačini novu oporuku istog sadržaja, ali i da vodi računa o tome da oba svjedoka budu istovremeno nazočna kada oporuku prizna kao svoju i kad je pred njima potpiše. Također, treba paziti da svjedoci budu punoljetni i poslovno sposobni te da ne spadaju u krug onih koji ne mogu biti svjedoci. Vaši bratići u ovome slučaju ne mogu biti svjedoci. Oporuku može napisati i sam vlastoručno te i tako potpisati, ili odnijeti oporuku i ovjeriti svoj potpis kod javnog bilježnika.

Uvjetovano darovanje

Pitanje: Supruga i ja namjeravamo sinu darovati naš stan u blizini centra Zagreba. Stan je renoviran, a ukupna mu je površina oko 100 kvadratnih metara. Sin je oženjen i ima dvoje djece, pa bi darovanjem toga stana trajno riješili njegovo stambeno pitanje. S druge strane, supruga i ja razmišljamo kako se zaštititi ako nam sin umre, a snaha bude inzistirala da joj darovani stan predamo u vlasništvo. Je li dovoljna zaštita da u darovni ugovor stavimo odredbu o pravu na doživotno stanovanje ili, kako smo načuli, o pravu na doživotno plodouživanje? U čemu je razlika? *(Z.B., Zagreb)*

Odgovor: Ako ste se odlučili darovati sinu stan, preporučamo da u darovni ugovor stavite odredbu o doživotnom plodouživanju u korist

Vas i Vaše supruge. Time imate pravo doživotnog plodouživanja s pravom da po potrebi iznajmite dio ili čitav stan. Nemate pravo prenamijeniti stan u poslovni prostor, niti ga prodati ili uništiti. Pravo uporabe ili pravo stanovanja omogućuje vam stanovanje u darovanom stanu, ali nemate pravo stan ili njegov dio iznajmiti. Iz navedenog proizlazi da vam je povoljnije, kada stan već darujete, u ugovor o darovanju ugraditi odredbu o pravu na doživotno plodouživanje stana, uz napomenu da u slučaju smrti vas ili vaše supruge, doživotno pravo plodouživanja pripada u istom obujmu preživjelom supružniku.

Rad uz invalidsku mirovinu

Pitanje: U invalidskoj sam mirovini zbog profesionalne nesposobnosti za rad i ona je vrlo niska. Mogu li izgubiti pravo na mirovinu, ako se zaposlim kako bi poboljšao svoju financijsku situaciju? *(I.P., Labin)*

Odgovor: Kod zaposlenja ili obavljanja djelatnosti, korisniku invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad ne obustavlja se isplata mirovine, ali mu se za vrijeme zaposlenja ta invalidska mirovina (koja je priznata zbog smanjene radne sposobnosti) ponovno određuje u novoj visini (50 posto od invalidske mirovine zbog opće nesposobnosti za rad), pripadajućoj za zaposlene korisnike te mirovine. Znači, ako se korisnik invalidske mirovine ostvarene zbog profesionalne nesposobnosti za rad zaposli ili ostane u radnom odnosu, činjenica zaposlenja djeluje samo na visinu mirovine, ali se ne obustavlja isplata mirovine.

Mirovina na tuđi račun

Pitanje: Zbog lošeg zdravstvenog stanja sam oslijepio i nisam u mogućnosti služiti se većinom pomagala, pa tako niti bankovnim karticama i bankomatima. U mirovini sam, ali nisam mogao voditi obveze prema banci, pa sam zatvorio račun. Zanima me, može li se mirovina isplaćivati na tekući račun opunomoćenika, ako korisnik mirovine to traži? *(L.S., Varaždin)*

Odgovor: Mirovina se ne može isplaćivati na tekući račun opunomoćenika, već samo korisnika, bez obzira na zahtjev stranke. Međutim, kod banke korisnik mirovine može ovlastiti opunomoćenika da u njegovo ime prima mirovinu, a ugovornim odnosom između poslovnih banaka i HZMO-a uređeno je doznačavanje mirovine na račun korisnika, te se i eventualne nepripadne isplate i povrat uvijek potražuju u skladu s time od banke tog korisnika. Kada korisnik dostavi tekući račun, u banci može dati punomoć za podizanje mirovine opunomoćeniku. No, budite oprezni, jer katkad novac od mirovine završi i u džepu opunomoćenika.

pravni
savjeti

Odgovara:
Milan Tomičić
dipl. pravnik

Besplatno
pravno
savjetovalište
za članove
Sindikata
umirovljenika
01/46 55 111/244
ili 01/46 15 797

Vinko Kuzmić, predsjednik podružnice SUH-a Lutvinka (Slavonski Brod)

Kvartovski humanitarac

„Trenutni položaj umirovljenika, ne da je težak, već je zabrinjavajući. Osim malih mirovina, tu su samoća, bolest, skupi lijekovi i mnogi drugi problemi“

Vinko Kuzmić jedan je od dugogodišnjih prvoboraca za prava umirovljenika u Slavonskom Brodu. Rođen je 1957. u Kotor Varoši, u susjednoj BiH, a u Sarajevu je završio srednju školu. U Puli je od 1981. nastavio svoje obrazovanje u sektoru unutarnjih poslova, što mu je omogućilo da se zaposli u ondašnjem SUP-u u Slavonskome Brodu, gdje je ostao do mirovine. Sa suprugom Ružicom, djeelatnicom INA-e, ima dvoje djece; kćer Danielu i sina Davora. Unuka još nema, ali nada se da će se i to uskoro ostvariti.

Kuzmić je radio u policiji do 1998. godine, kada je otišao u mirovinu. Na nagovor pokojnog prijatelja Ante Čuka, 2000. je postao član SUH-a. Nakon djelovanja u podružnici Slavonski Brod, uz pomoć županijskog povjerenika SUH-a Stjepana Rakitića, osniva podružnicu Lutvinka, jednu od rijetkih izvan Zagreba koja obuhvaća samo jedno gradsko naselje.

„Kao mladi umirovljenik posvetio sam se aktivnostima u SUH-u, a osim toga osam godina bio sam član izvršnog odbora Brodskog plesnog studija Kaskavela, jedan od osnivača Twirling kluba Slavonski Brod, a zatim i Hrvatske federacije twirlinga (sporta koji kombinira plesne i gimnastičke pokrete). U jednom mandatu bio sam član Izvršnog odbora Nogometnog kluba Marsonia. Petnaest godina bio sam voditelj liga malog nogometa. Trenutno obnašam dužnost delegata u nogometnom savezu

Brodsko-posavske županije. Osim navedenih aktivnosti, dvadesetak godina bavim se i umirovljeničkim političkim radom gdje sam već 15 godina predsjednik županijske organizacije Stranke umirovljenika te sam već u četvrtom mandatu vijećnik Županijske skupštine Brodsko-posavske županije“, nabraja Kuzmić aktivnosti iz svoga bogatoga društvenoga angažmana.

Aktivnosti podružnice prate aktivnost njena predsjednika, a pohvalno je i to što je velik dio od pedesetak članova stalno uključen u rad. Najveći broj aktivnosti odnosi se na pomoć starijim osobama. Često su to posjeti, pomoć pri nabavci lijekova ili drva za ogrjev. Česta su i druženja, humanitarne akcije i putovanja.

„U 2018. smo organizirali izlet na Međunarodni karneval u Rijeku, u srpnju smo imali akciju opremanja dječjeg igrališta, gdje smo zamijenili i popravili polomljene klupe i ljuljačke. Nedavno smo organizirali, vjerojatno po prvi puta u Hrvatskoj, kvartovski Advent, koji je imao humanitarni značaj, a na njemu se okupilo oko 1.000 ljudi“, ponosno ističe Kuzmić te dodaje kako podružnica s ovakvim akcijama ne kani stati.

Unatoč tomu, teško je pobjeći od teške stvarnosti hrvatskih umirovljenika. Situacija je teška, a s obzirom da je Kuzmić i politički aktivan, dao je svoj osvrt i na mirovinsku reformu.

„Trenutni položaj umirovljenika, ne da je težak, već je zabrinjavajući. Osim

malih mirovina, tu su samoća, bolest, skupi lijekovi i mnogi drugi problemi. SUH ulaže napore i predlaže Vladi rješenja, na čemu treba i dalje ustrajati. Što se tiče mirovinske reforme i rada umirovljenika uz mirovinu, to je svakako pohvalno, jer imamo dosta mlađih umirovljenika koji bi mogli raditi i dati obol unaprijeđenju našeg društva i time omogućiti bolji standard svojih obitelji. Svakako, umirovljenici se ne slažu sa dobnom granicom za odlazak u starosnu mirovinu sa 67 godina te penalizacijom pri odlasku, što je posebna kazna umirovljeniku ako mora otići u mirovinu iz opravdanih razloga“, naglašava Kuzmić prednosti i mane onoga što čeka umirovljeničku populaciju od 1. siječnja.

No, Kuzmić neće popustiti u svome političkom angažmanu, a to očekuje i od ostalih.

„Nedavni prosvjed umirovljenika u Zagrebu imao je pozitivan i opravdan razlog održavanja. S time, zajedno sa ostalim radničkim sindikatima, treba nastaviti i u budućnosti, kako bi umirovljenici dobili ono što im pripada nakon svih godina rada“, kaže Kuzmić.

U Vinku Kuzmiću brodski umirovljenici imaju borca, koji će svojom svestranošću i aktivnošću znati kako riješiti njihove probleme i učiniti im život barem malo vedrijim. A stanovnici Lutvinke imaju dobrog susjeda, humanitarca koji će im uvijek pomoći i organizirati neku akciju na zadovoljstvo svih.

Milan Dalmacija